

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ И
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 декември 2019

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Надзорен съвет:

Виолина Марнинова Спасова – председател

Чаба Наги – член

Янаки Севастиянов Янакиев - член

Управителен съвет:

Доротея Инколасва Николова – председател

Николай Иванов Марев – член и главен изпълнителен директор

Румяна Боянова Сотирова – член и изпълнителен директор

Михаил Петров Сотиров – член и изпълнителен директор

Адрес за кореспонденция:

гр. София, пощенски код: 1303

бул. „Александър Стамболийски” № 101, МОЛ София, София Тауър, ет.4

www.dskrodina.bg

Банка - попечител:

„Алпаник Банк България” АД

Инвестиционни посредници:

„Първа Финансова Брокерска Къща” ООД

„Райфайзенбанк” (България) ЕАД

„УниКредит Булбанк” АД

„Юробанк България” АД

„Ситигруп Глобъл Маркетс Лимитед”

„Ситибанк Европа” АД клон България КЧТ

„Елана Трейдинг” АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

ЗА 2019

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОМПАНИЯТА

Пенсионноосигурителна компания „ДСК – Родина“ АД (наричана по-долу за краткост ПОК „ДСК-Родина“ АД или „компанията“) осъществява дейност по допълнително пенсионно осигуряване по смисъла на Кодекса за социално осигуряване. Компанията управлява активите и администрира индивидуалните партиди на осигурените лица в представляваните от нея фондове за допълнително пенсионно осигуряване, с цел изплащане на допълнителни пенсии при настъпване на осигурителен случай. ПОК „ДСК – Родина“ АД е лицензирана за извършване на дейност по допълнително пенсионно осигуряване с Лицензия № 04 от 03.10.2000 г., издадена от Държавна агенция за осигурителен надзор (понастоящем Комисия за финансов надзор).

В продуктовото портфолио на ПОК „ДСК-Родина“ АД се включват всички предвидени от закона форми на допълнително пенсионно осигуряване – задължително и доброволно. Компанията е регистрирала и управлява следните пенсионни фондове:

- Универсален пенсионен фонд „ДСК – Родина“ (наричан по-долу за краткост „УПФ „ДСК-Родина“ или „УПФ“) за допълнително задължително пенсионно осигуряване;
- Професионален пенсионен фонд „ДСК – Родина“ (наричан по-долу за краткост „ППФ „ДСК-Родина“ или „ППФ“) за допълнително задължително пенсионно осигуряване;
- Доброволен пенсионен фонд „ДСК – Родина“ (наричан по-долу за краткост „ДПФ „ДСК-Родина“ или „ДПФ“) за допълнително доброволно пенсионно осигуряване;
- Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми „ДСК – Родина“ (наричан по-долу за краткост „ДПФПС „ДСК-Родина“ или „ДПФПС“) за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми.

Компанията извършва единствено дейности, свързани с допълнително пенсионно осигуряване и не може да осъществява други търговски сделки, които не са свързани пряко с предмета ѝ на дейност.

ПОК „ДСК-Родина“ АД има стабилно присъствие на българския пенсионно-осигурителен пазар, отличаващо се с:

- устойчивото развитие на компанията и увеличаване на пазарните ѝ позиции;
- успешния бизнес подход;
- предоставянето на пълната гама от пенсионно-осигурителни продукти, предвидени в действащото законодателство;
- широкото териториално покритие на мрежата за обслужване на клиентите и стремежът за поддържане на високо професионално ниво на предоставяните услуги.

Компанията се е утвърдила като надежден и коректен партньор за своите клиенти и контрагенти. Член е на Асоциацията на пенсионноосигурителните дружества в България.

Правно-организационна форма

ПОК „ДСК-Родина“ АД е акционерно дружество със седалище в гр. София, Република България, първоначално регистрирано под името „Кооперативен пенсионен фонд“ АД с Решение №1 на Софийски градски съд по ф.д. № 13466 от 21.10.1997г. Компанията е пререгистрирана в Търговския регистър и регистър ЮЛНЦ при Агенцията по вписванията с ЕИК 121507164.

Акционерна структура

Акционерната структура на ПОК „ДСК-Родина“ АД остава непроменена през 2019 г. Към края на 2019 г. акционерният капитал възлиза на 6 010 000 лв. (шест милиона и десет хиляди лева), разпределен в 6 010 000 (шест милиона и десет хиляди) броя обикновени, поименни, безналични акции с право на глас в Общото събрание на акционерите, с номинална стойност от 1 (един) лев

всяка една. Основен акционер в компанията е „Банка ДСК“ ЕАД, притежаваща 99.75% от регистрирания капитал, а останалата част от 0.25% е притежание на други юридически лица.

Органи на управление

ПОК „ДСК-Родина“ АД има двустепенна система на управление. Органите на управление са Общо събрание на акционерите, Надзорен съвет и Управителен съвет. Към 31.12.2019 г. Управителният и Надзорният съвет имат следния състав:

Надзорен съвет: Виолина Маринова – председател;
Чаба Наги – член;
Янаки Янакиев – независим член по смисъла на чл. 121д1 от КСО

Управителен съвет: Доротея Николова – председател;
Николай Марев – член на УС и Главен изпълнителен директор;
Румяна Сотирова – член на УС и Изпълнителен директор;
Михаил Сотиров – член на УС и Изпълнителен директор

При определяне на състава на съветите е приложен принципът на колективна професионална квалификация и е осигурен балансиран състав като гаранция за високо ниво на компетентност за стабилно и разумно управление на компанията. В съответствие с приетите нови изисквания на Кодекса за социално осигуряване относно състава на управителните органи на пенсионноосигурителните дружества през 2019 г. от Общото събрание на акционерите беше избран независим член на Надзорния съвет на компанията.

ПОК „ДСК-Родина“ АД се представлява заедно от двама от всеки от изпълнителните директори измежду Николай Марев – главен изпълнителен директор, Румяна Сотирова – изпълнителен директор и Михаил Сотиров – изпълнителен директор.

Данни за контакт с компанията:

Седалище и адрес на управление:

София 1303, бул. „Ал. Стамболийски“ №101, Мол София, София Тауър, ет.4

факс: 02 /942 70 18, тел.: 02 /942 70 17

email: rodina@dskrodina.bg

страница в Интернет: <https://www.dskrodina.bg/>

Надзор над дейността

Дейността на компанията подлежи на надзор от специализиран държавен орган с правомощия да регулира и осъществява надзор на капиталовия, застрахователния и пазара на допълнителното пенсионно осигуряване:

Комисия за финансов надзор, 1000 София, ул. Будапеща №16, www.fsc.bg

Съвместен финансов одит

Годишните финансови отчети на компанията и управляваните от нея пенсионни фондове задължително се проверяват и заверяват съвместно от две одиторски дружества, които са регистрирани одитори съгласно Закона за независимия финансов одит в България. През отчетната финансова година за одитори на компанията бяха избрани „Делойт Одит“ ООД и „АФА“ ООД - едни от водещите организации в страната, предоставящи професионални услуги в сферата на одита:

„Делойт Одит“ ООД - бул. „Ал. Стамболийски“ 103, София 1303, <https://www2.deloitte.com>

„АФА“ ООД - ул. „Оборище“ 38, 1504 София, <https://www.afa.bg>

РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ПЕНСИОННИТЕ ФОНДОВЕ

През 2019 г. ПОК „ДСК-Родина“ АД продължи възходящото си развитие от предходните години, като постигна увеличение на пазарния си дял и по двата основни показателя, характеризиращи дейността по допълнително пенсионно осигуряване – брой лица и управлявани активи.

Брой осигурени лица

Към 31 декември 2019 г. в пенсионните фондове, управлявани от ПОК „ДСК-Родина“ АД, членуват общо 758 875 лица. От началото на годината осигурените лица са се увеличили нетно с 51 280, което представлява ръст от 7.25 %. За сравнение през 2018 г. нарастването е било 43 347 лица, представляващо ръст от 6.53 % спрямо 2017 г. Регистрираният нетен прираст на осигурени лица в управляваните от ПОК „ДСК-Родина“ АД пенсионни фондове е по-висок от този на целия пазар, който през 2019 г. е 2 %.

В следващата таблица е посочено изменението на броя на осигурените лица с вноски по фондове през 2019 г., в сравнение с предходната 2018 г.

Пенсионен фонд	2019			2018			
	Декември 2019	Нарастване 2019/2018	Ръст % 2019/2018	Декември 2018	Нарастване 2018/2017	Корекция чл. 123з ал.11 КСО*	Ръст % 2018/2017
УПФ	591 105	37 963	6.86 %	553 142	33 359	- 5 465	5.31 %
ППФ	43 109	2 429	5.97 %	40 680	2 719	- 728	5.15 %
ДФФ	116 008	10 557	10.01 %	105 451	12 928	-	13.97 %
ДФФС	8 653	331	3.98 %	8 322	534	-	6.86 %
Общо	758 875	51 280	7.25 %	707 595	49 540	- 6 193	6.53 %

*) Забележка: Ефектът от промяната на методологията за задължителните фондове на ПОК „ДСК-Родина“ АД през 2018 г. е намаление с 6 193 починали лица, които са присъствали в общия брой лица към края на 2017 г.

Според публикуваните предварителни данни на уеб страницата на Комисията за финансов надзор, към 31.12.2019 г. ПОК „ДСК-Родина“ АД заема 3-то място по пазарен дял на база брой лица спрямо останалите дружества, опериращи на българския пенсионноосигурителен пазар:

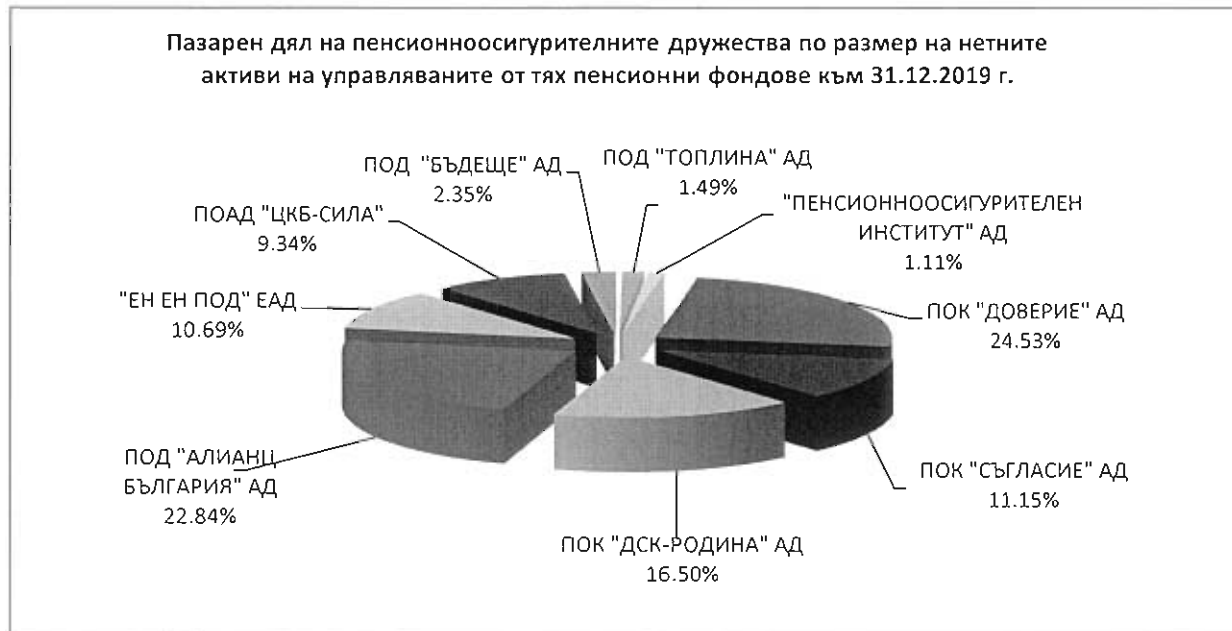
Източник: www.fsc.bg

През отчетната година общият пазарен дял по лица на пенсионните фондове, управлявани от ПОК „ДСК-Родина“ АД е нараснал с 78 базови точки, от 15.15 % в края на 2018 г. на 15.93 % в края на 2019 г. За девета поредна година компанията постигна най-голямо нарастване на пазарния дял спрямо останалите пенсионноосигурителни дружества. Нетното нарастване на броя осигурени лица през 2019 г. (51 280 лица) представлява 55.04 % от нетното нарастване на целия пазар (93 175 лица).

Нетни активи

Към 31 декември 2019 г. нетните активи на управляваните от ПОК „ДСК-Родина“ АД пенсионни фондове възлизат на 2 577 695 хил. лв., което представлява нарастване с 503 960 хил. лв. спрямо края на предходната година. По този показател ПОК „ДСК-Родина“ АД отбелязва 24.30 % ръст през 2019 г., който е по-висок от реализирания ръст на целия пазар по стойност на активите на пенсионните фондове (16.94 % според публикуваната предварителна информация на уеб страницата на КФН). Нарастването на активите на управляваните от ПОК „ДСК-Родина“ АД пенсионни фондове (503 960 хил. лв.) е по-голямо от отчетеното през 2018 г. (141 712 хил. лв.). Нарастването на нетните активи на фондовете, управлявани от ПОК „ДСК-Родина“ АД, представлява 22.27 % от общото нарастване на пазара през 2019 г., което е 2 263 429 хил. лв.

Общият пазарен дял на ПОК „ДСК-Родина“ АД по размер на активи в управляваните пенсионни фондове нараства от 15.52 % в края на 2018 г. на 16.50 % в края на 2019 г., което е увеличение с 98 базови точки за една година. Според публикуваната неокончателна информация на уеб страницата на КФН, към 31.12.2019 г. компанията заема 3-то място по пазарен дял на база управлявани активи, измежду действащите на пазара пенсионноосигурителни дружества:

Източник: www.fsc.bg

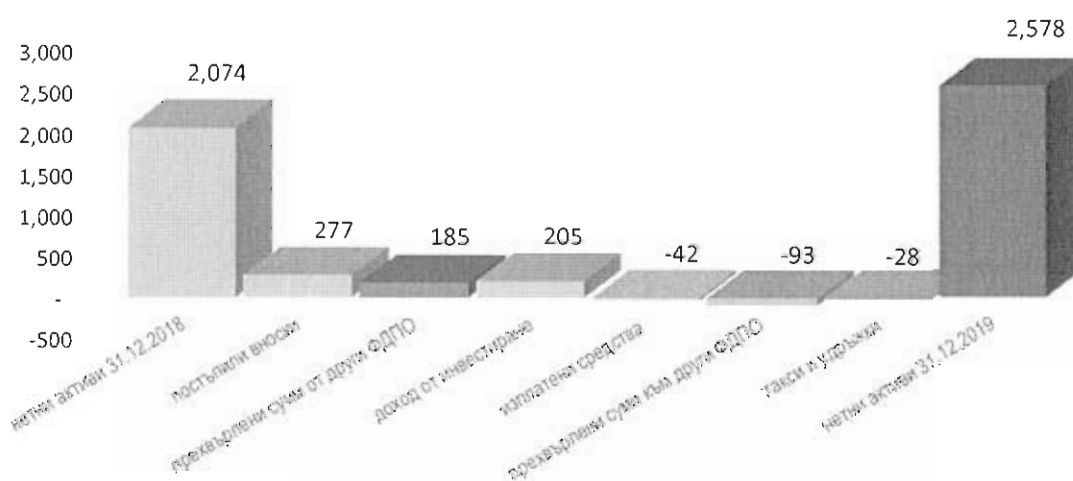
Изменението на нетните активи по фондове през 2019 г. и сравнението на резултатите с предходната 2018 г. е представено в следващата таблица:

/в хил. лв./

Пенсионен фонд	2019			2018		
	Декември/19	Нарастване 2019/2018	Ръст % 2019/2018	Декември/18	Нарастване спрямо 2017	Ръст % спрямо 2017
УПФ	2 246 727	456 341	25.49%	1 790 386	124 721	7.49%
ППФ	189 559	30 502	19.18%	159 057	5 732	3.74%
ДФФ	124 836	15 029	13.69%	109 807	10 911	11.03%
ДФПС	16 573	2 088	14.41%	14 485	348	2.46%
Общо	2 577 695	503 960	24.30%	2 073 735	141 712	7.33%

Изменението на нетните активи на управляваните от компанията пенсионни фондове по елементи през 2019 година е представено в следващата графика:

Изменение на активите под управление през 2019 г.
/в млн. лв./

ДЕЙНОСТ ПО ПРИВЛИЧАНЕ НА КЛИЕНТИ

Приоритетно направление на дейността по привличане на клиенти през 2019 г. отново беше прехвърлянето на осигурени лица от пенсионните фондове, управлявани от други пенсионноосигурителни дружества, в съответните фондове, управлявани от ПОК „ДСК-Родина“ АД. През отчетната година компанията постигна положителен баланс както по брой лица, така и по размер на прехвърлените средства в пенсионните фондове, управлявани от компанията, като бяха надминати ръстовете на двата показателя от предходната година. В следващите две таблици са представени резултатите от прехвърлянето по брой лица и нетен размер на активи през отчетната 2019 година – общо и по вид фонд, както и сравнителни данни с 2018 година.

През 2019 г. ПОК „ДСК-Родина“ АД е реализирала общо положителен баланс от прехвърляне на осигурени лица от един фонд към друг и по фондове, както следва:

Пенсионен фонд	2019			2018		
	Прехвърлени лица от други ПФ	Прехвърлени лица към други ПФ	Нето	Прехвърлени лица от други ПФ	Прехвърлени лица към други ПФ	Нето
УПФ	57 679	23 782	33 897	48 015	21 505	26 510
ППФ	4 047	1 653	2 394	3 389	1 386	2 003
ДПФ	60	96	(36)	42	121	(79)
Общо	61 786	25 531	36 255	51 446	23 012	28 434

Нетният брой на привлечени лица от прехвърляне през 2019 г. се е увеличил с 27.51 % спрямо този през 2018 г.

През 2019 г. ПОК „ДСК-Родина“ АД е реализирала общо положителен баланс от прехвърляне на средства на осигурени лица от един фонд към друг и по фондове, както следва:

/в хил. лв./

Пенсионен фонд	2019			2018		
	Прехвърлени активи от други ПФ	Прехвърлени активи към други ПФ	Нето	Прехвърлени активи от други ПФ	Прехвърлени активи към други ПФ	Нето
УПФ	168 291	82 698	85 593	128 817	67 170	61 647
ППФ	16 425	9 959	6 466	14 112	7 070	7 042
ДПФ	291	253	38	427	512	(85)
Общо	185 007	92 910	92 097	143 356	74 752	68 604

Нетният размер на привлечени активи от прехвърляне през 2019 г. се е увеличил спрямо този през 2018 г. с 33.85%.

През 2019 г. е налице увеличение на стойността на средствата, натрупани по индивидуалната партида на един клиент в управляваните от компанията пенсионни фондове в резултат на постъпилите вноски и на реализираната доходност. Данните за размера на натрупани средства на един клиент към края на 2019 г. и за предходния 5-годишен период (в лв.) са както следва:

Пенсионен фонд	Размер на акумулирани средства по индивидуалната партида на един клиент в лева за 5-годишен период				
	2015	2016	2017	2018	2019
УПФ	2 367	2 704	3 171	3 237	3 801
ППФ	3 319	3 646	4 056	3 994	4 468
ДПФ	900	942	1 069	1 041	1 076
ДПФС	1 479	1 626	1 815	1 741	1 915

Успешните резултати, които постигнахме през 2019 г., станаха възможни благодарение на професионализма на нашите служители в търговската структура и осигурителните ни посредници, които са основният канал за привличане на нови клиенти. Ключов фактор за високите продажбени резултати и устойчивото разширяване на пазарните позиции на компанията е ефективната организация на търговската ни структура:

- Дейността по осигурително посредничество е организирана и се осъществява в съответствие с приетия от управителния орган Правилник на осигурителните посредници

на ПОК „ДСК-Родина“ АД, с който са регламентирани отношенията, възникващи във връзка с осъществяването на осигурително посредничество от името на компанията.

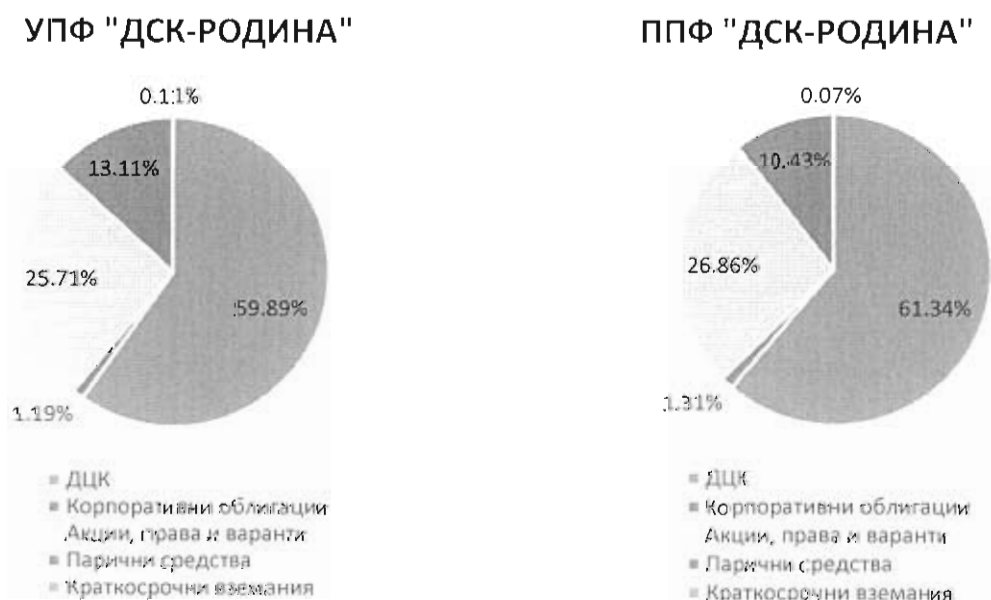
- При сключване на договори за осигурително посредничество компанията стриктно осъществява контрол за съответствие с нормативните и вътрешни изисквания към лицата, упражняващи тази дейност. През 2019 г., в рамките на нормативно установения срок, беше успешно проведен стартираният през предходната година процес по приваждане на мрежата от осигурителни посредници в съответствие със завишените законови изисквания.
- Установен е също така ефективен процес на предварително и текущо обучение на лицата, извършващи осигурително-посредническа дейност от името на компанията. Използвайки различни форми на обучение (въстъпително, поддържащо, надграждащо, инструктажи, предоставяне на достъп до информационни материали), ние се стремим да поддържаме високо ниво на професионална подготовка и компетентност на нашите осигурителни посредници, с което да гарантираме качествено обслужване на клиентите.

ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ

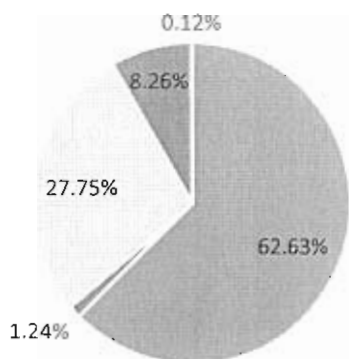
Инвестиционната дейност на ПОК „ДСК-Родина“ АД се осъществява в съответствие с принципите за качество, надеждност, доходност, ликвидност и диверсификация, при спазване на законовите изисквания и ограничения. Въз основа на своя професионален опит, ние се придържаме към стратегия на активно управление на активите на пенсионните фондове и инвестираме средствата на нашите клиенти при отчитане на инвестиционните възможности на българския и международните капиталови пазари, като вземаме под внимание рисковия профил на всеки фонд, определен в инвестиционната му политика. Стремим се да реализираме конкурентна доходност спрямо средните за бранша нива и чрез поддържането на разумен баланс между целева доходност и поет риск за нейното постигане да обезпечим сигурност и устойчиво нарастване на натрупаните средства на нашите клиенти в дългосрочен план.

Структура на активите на пенсионните фондове

Средствата на пенсионните фондове, управлявани от ПОК „ДСК-Родина“ АД са инвестирани във високоликвидни активи, търгувани на българския и чужди пазари, с превес на чуждестранните инвестиции. Към 31.12.2019 г. активите на управляваните от компанията пенсионни фондове имат следното разпределение:

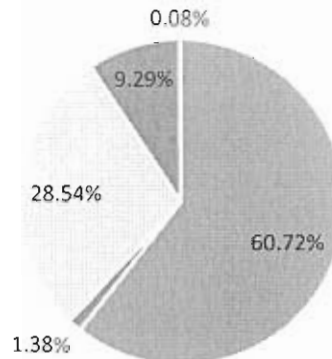

ДПФ "ДСК-РОДИНА"

- ДЦК
- Корпоративни облигации
- Акции, права и варианти
- Парични средства
- Краткосрочни вземания

ДПФС "ДСК-РОДИНА"

- ДЦК
- Корпоративни облигации
- Акции, права и варианти
- Парични средства
- Краткосрочни вземания

Инвестиционните портфейли на пенсионните фондове, управлявани от компанията, са структурирани в съответствие с ограниченията на инвестиционната политика и рисковия профил на всеки фонд. През 2019 година беше извършено тактическо реструктуриране на портфейлите, насочено към по-консервативно управление, с цел адекватна защита на средствата на осигурените лица в условията на продължаваща волатилност на капиталовите пазари при подчертана зависимост от политическия фактор. Намалени бяха експозициите в акции на европейския и азиатския пазар и бяха предприети действия за вътрешно реструктуриране на дяловите портфейли, с цел постигане на по-добра регионална и секторна диверсификация и намаляване на чувствителността към пазарен и политически риск. Същевременно беше увеличен размерът на инвестициите в държавни ценни книжа на страни членки на ЕС, като по отношение на експозициите към държавен дълг също бяха приложени корективни мерки, свързани с подобряване на диверсификацията и подбор на нови емисии с очакван по-висок потенциал за реализиране на капиталови печалби. Предприетите мерки оказаха положителен ефект върху представянето на инвестиционните портфейли на управляваните фондове, като доведоха до успешно ограничаване на колебанията в стойността на един дял при неблагоприятно движение на капиталовите пазари, компенсирани на загубите от предходната година и добавяне на стойност.

Доходност

В таблицата по-долу е представена реализираната доходност на управляваните пенсионни фондове, изчислена за двадесет и четири месечен период назад (29 декември 2017 г. – 31 декември 2019 г.) на годишна база.

Пенсионноосигурително дружество	УПФ	ППФ	ДПФ	ДПФС
ПОК „Доверие“ АД	0.41%	-0.18%	0.27%	-
ПОК „Съгласие“ АД	2.76%	2.30%	1.81%	-
ПОК „ДСК-Родина“ АД	0.89%	0.89%	1.54%	1.19%

ПОД „Алианц България“ АД	0.10%	0.03%	0.17%	-
„Ен Ен ПОД“ АД	0.90%	0.90%	1.09%	-
ПОАД „ЦКБ Сила“ АД	2.39%	2.71%	2.37%	-
ПОД „Бъдеще“ АД	1.42%	0.72%	1.05%	-
ПОК „Топлина“ АД	3.10%	1.99%	2.03%	-
„Пенсионноосигурителен институт“ АД	0.15%	-0.02%	-2.27%	-
Немодифицирана претеглена доходност	0.98%	0.95%	0.77%	-

Забележка: Данните са въз основа на обобщена информация от КФН

ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ПОК „ДСК - РОДИНА“ АД

Към 31 декември 2019 г. общата сума на активите на компанията възлиза на 105 015 хил. лв., което е увеличение с 18,72% спрямо 2018 г.

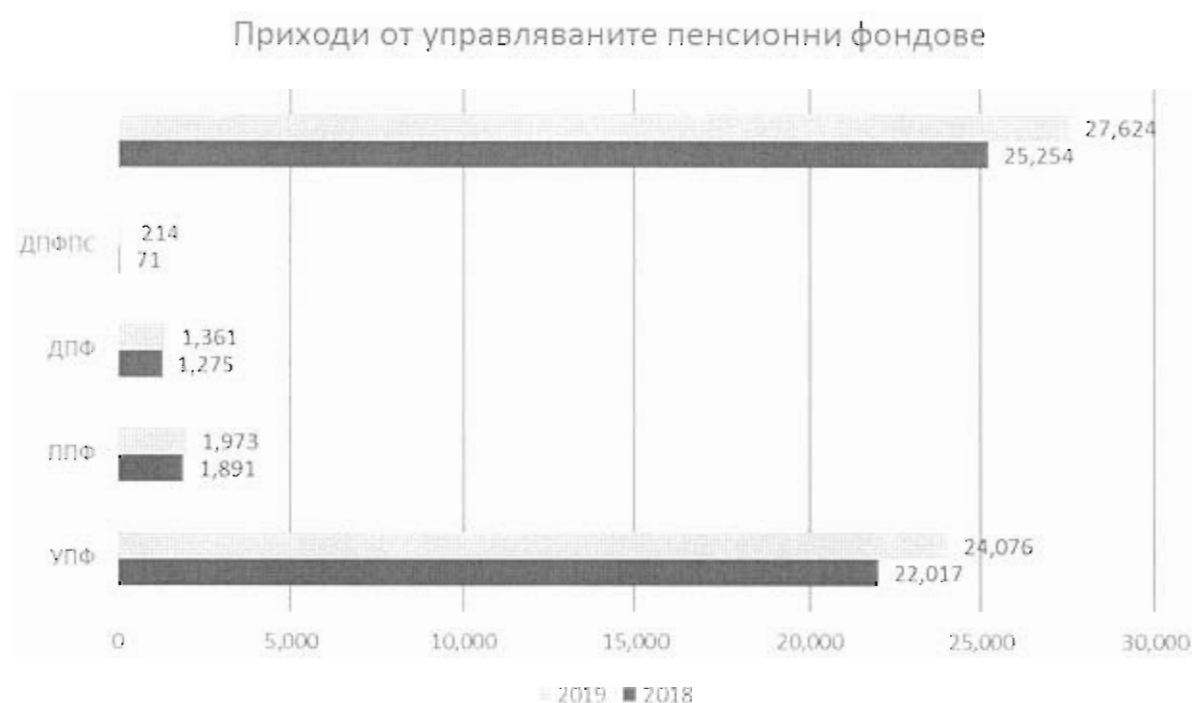
Структурата на активите и пасивите към 31.12.2019 г. е както следва:

	Стойност (хил. лв.)	Относителен дял
Активи		
Парични средства и парични еквиваленти	63 522	60,43%
Инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата	26 788	25,49%
Вземания от пенсионни фондове	2 863	2,72%
Машини, съоръжения и оборудване	487	0,46%
Активи с право на ползване	955	0,91%
Нематериални активи	147	0,14%
Отсрочени данъчни активи	99	0,09%
Разходи по договори с клиенти	9 939	9,47%
Други активи	215	0,21%
Общо активи	105 015	100%
Пасиви		
Задължения към персонала и осигурителни институции	877	33,95%
Търговски задължения	3	0,12%
Данъчни задължения	294	11,38%
Лизингови задължения	958	37,09%
Други задължения	451	17,46%
Общо пасиви	2 583	100%
Капитал и резерви		
Основен акционерен капитал	6 010	5,87%
Резерви	614	0,6%
Неразпределена печалба	71 445	69,75%
Резерви за гарантиране на минимална доходност	24 363	23,78%
Общо капитал и резерви	102 432	100%
Общо капитал, резерви и пасиви	105 015	100%

Към 31.12.2019 г. е реализиран положителен нетен финансов резултат след данъчно облагане в размер на 15 498 хил. лв., в сравнение с 13 562 хил. лв. през 2018 г.

Приходите от дейността на компанията са общо 29 381 хил. лв. към края на отчетната година, като 94.02% от тях са формирани от приходи от основна дейност (такси и удръжки от управляваните пенсионни фондове) и 5.98% от приходи от управление на финансови активи на компанията (1 756 хил. лв.).

Приходите на компанията от такси и удръжки от управляваните пенсионни фондове възлизат на 27 624 хил. лв. и спрямо 2018 г. (25 254 хил. лв.) са нараснали с 9,38 %. Най-голям дял в приходите от основна дейност имат приходите от такси и удръжки от УПФ – 87,16%. Следващата графика показва структурата на приходите от управление на пенсионни фондове по видове фондове /в хил. лв./.

Общият размер на разходите за дейността през 2019 г. възлиза на 12 699 хил. лв. В структурата на разходите няма съществени изменения спрямо предходната година. С най-голям относителен дял са разходите за заплати – 4 927 хил. лв., или 38,80% от разходите за дейността, разходи за комисионни за осигурителни посредници – 2 767 хил. лв., или 21,79% от разходите за дейността и разходи за такси за надзорни органи и други такси – 1 511 хил. лв., или 11,90% от разходите за дейността.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

ПОК „ДСК - Родина“ АД е изложена на различни видове риск при осъществяване на дейността си. С цел ефективно управление на финансовите и нефинансови рискове, на които са изложени компанията и управляваните от нея пенсионни фондове, в компанията е създадена и се прилага система от вътрешни правила и процедури, уреждащи тази дейност. Компонентите на присъщия риск на компанията и пенсионните фондове са точно дефинирани във вътрешните правила (Правилата за риска на компанията и Правилата за процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска на всеки от управляваните пенсионни фондове), като за всяка отделна

категория риск са определени подходящи методи за измерване и оценяване, включително количествени показатели за рисковете, които подлежат на количествено измерване.

- **Пазарният риск** има най-голяма относителна тежест в общата съвкупност от рискове, на които са изложени управляваните от компанията пенсионни фондове. Основните видове пазарен риск, свързан с отделните класове финансови активи са:
 - **лихвен** – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент;
 - **валутен** – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, деноминиран във валута различна от лев и евро, поради изменение на обменния курс;
 - **ценови риск**, свързан с инвестиции в акции – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на пазарните цени.

Адекватното управление на този риск се подпомага от създадената система от вътрешни лимити - позиционни лимити, Stop-loss лимити, VaR лимити. Лимитите подлежат на регулярен преглед и актуализация в зависимост от измененията в средата. Прилага се система за ескалация при идентифицирани нарушения на лимити и са определени срокове за предприемане на коригиращи мерки. За управление на пазарния риск се използват разрешените от закона инструменти за намаляване на риска. През отчетната година са сключвани сделки с деривативни инструменти за намаляване на валутния риск в управляваните фондове. Ефективността на сключените сделки за намаляване на инвестиционните рискове се наблюдава и оценява текущо от отговорните лица и звена.

- **Кредитен риск** е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност. Кредитният риск произтича основно от дълговите финансови инструменти, свободните парични средства и деривативните договори. За оценката на кредитния риск, компанията взема предвид изменението в цената на суапа за защита от кредитен риск (CDS), оценките на агенциите за кредитен рейтинг, както и финансовото състояние на съответните емитенти.
- **Ликвиден риск** е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения. Компанията осъществява управлението на ликвидния риск чрез поддържане на парични средства и инвестиции във високоликвидни финансови инструменти.
- **Законовият риск** включва всички рискове за компанията, свързани с промени в Кодекса за социално осигуряване и други нормативни актове, регулиращи дейността на компанията. Подобни промени могат да доведат до загуба при привеждането на дейността в съответствие с регулаторните изисквания.
- **Политическият риск** произтича от поява на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които компанията осъществява своята дейност.
- **Риск от концентрация** е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. Компанията управлява пенсионните фондове като прилага мерки за добре диверсифицирани инвестиционни портфейли. Експозициите на Компанията към финансови инструменти надвишаващи 5% от активите на Компанията са: ДЦК на Република България и Парични средства в разплащателни сметки в банки. Експозициите към финансови инструменти надвишаващи 5% от нетните активи на

управляваните фондове са ДЦК на Република България, Германия, Румъния, Испания, Португалия и Италия, както и паричните средства в банката-попечител.

- У **Оперативният риск** е дефиниран във вътрешните правила като вероятност от възникване на загуба поради неадекватно конструирани или погрешно изпълнени бизнес процеси, човешки грешки, некоректна работа на системите или загуби, дължащи се на външната среда, включително и на правен риск, се измерва чрез отчитане на претърпените действителни загуби от вече възникнали оперативни събития. Идентифицирането, наблюдението и управлението на оперативния риск се извършва по установения вътрешен ред за докладване и регистриране на възникналите оперативни събития.
- У **Рискът от изпиране на пари и финансиране на тероризъм** се управлява чрез прилагане на механизмите за контрол и процедурите за ограничаване на този риск, предвидени в Единните вътрешни правила за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма в пенсионноосигурителните дружества членове на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване. Наблюдението и управлението на този риск се осъществява от създаденото в компанията специализирано звено за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма.
- У **Актьорският риск** се управлява чрез ежегодна проверка на използваните методи за актьорска оценка и допускания. Отговорният актьор на компанията наблюдава проявлението на определени категории рискове, на които са изложени управляваните от компанията пенсионни фондове (биометрични и инвестиционни) и отражението им върху осигурителните и пенсионни плащания, като информацията за тяхното проявление и въздействие се отразява в годишните актьорски доклади за състоянието на пенсионните фондове.

ПОК „ДСК - Родина“ АД осъществява пълнен мониторинг на идентифицираните рискове, с цел предприемане на своевременни действия при настъпване на неблагоприятни условия, водещи до завишаване на риска. Основните рискове, на които са изложени компанията и управляваните от нея пенсионни фондове текущо се следят и оценяват от отговорните звена и органи, като се спазват дефинираните отговорности и нива на компетентност на звената и лицата, участващи в тази дейност. На наблюдение и оценка подлежат както експозициите към отделните категории риск, така и цялостното им въздействие и взаимозависимостите между тях. Процесът по наблюдение и управление на рисковете е съобразен с приложимите нормативни изисквания и с вътрешните правила и процедури за управление на риска. През 2019 г. не са установени завишени нива на риск над тези, които компанията и управляваните от нея пенсионни фондове са способни да поемат.

През отчетната година изградената в ПОК „ДСК-Родина“ АД система за управление на риска беше усъвършенствана и успешно адаптирана към въведените нови нормативни изисквания относно обхвата и начина на функциониране на системите за управление на риска на пенсионноосигурителните дружества. Управлението на риска в компанията се извършва по подходящ начин, съобразно мащаба и сложността на дейността на компанията и управляваните от нея пенсионни фондове и изпълнява предназначението си като един от ключовите елементи на системата за управление на компанията да допринася за надеждното осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване.

Политиката на Ръководството по отношение измерването и управлението на отделните видове рискове е представена по – подробно в годишните финансови отчети на компанията и управляваните от нея фондове.

СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Ръководството на ПОК „ДСК-Родина“ АД се стреми да осъществява вътрешното управление на компанията по начин, осигуряващ условия за спазване на нормативните изисквания и вътрешните регулации и защитаващ всички заинтересовани страни. В ПОК „ДСК-Родина“ АД има изградена надеждна и ефективна система за управление, основаваща се на:

- прозрачна организационна структура с ясно дефинирани роли и отговорности на отделните органи, звена и служители;
- система от вътрешни правила и процедури, с които са уредени всички основни дейности и процеси;
- наличие на всички ключови функции, необходими за осигуряване на стабилното и устойчиво управление на дейността на компанията.

През 2019 г. бяха продължени предприетите през предходната година активни действия за привеждане на дейността на компанията в съответствие с измененията в Кодекса за социално осигуряване и подзаконовите актове към него, като процесът беше ефективно организиран и успешно финализиран в рамките на нормативноустановения срок.

Вътрешни правила

Системата от вътрешни правила и процедури на ПОК „ДСК-Родина“ АД, приети от управителния орган с цел вътрешно регламентиране на всички основни дейности в компанията, беше доразвита през 2019 г. в отговор на установените в Кодекса за социално осигуряване изисквания относно системите за управление на пенсионноосигурителните дружества. Приети бяха нови вътрешни правила, с цел уреждане на новоустановени или нерегламентирани до момента функции, дейности и процеси (Правила за вътрешен одит на ПОК „ДСК-Родина“ АД, Правила за публично оповестяване на информация и предоставянето ѝ на надзорния орган и на осигурените лица на ПОК „ДСК-Родина“ АД, Правила за отношенията с външни изпълнители на ПОК „ДСК-Родина“ АД, Правила за актюерската дейност в ПОК „ДСК-Родина“ АД, Правила за съхранение на документи, Правила за оперативен контрол и др.), а съществуващите вътрешни документи на компанията бяха адаптирани към относимите към съответната дейност изменения в нормативната уредба.

Организационна структура

С правилниците на Управителния и Надзорния съвет са ясно разграничени задълженията на управленската (изпълнителната) функция и надзорната функция на управителния орган на компанията и е установен ред за ефективно взаимодействие между двата съвета. Управителният съвет регулира целите и стратегиите на компанията и е отговорен за развитието и контрола на системата за управление, а Надзорният съвет осъществява контрол върху работата на изпълнителния орган. В съответствие с приложимите нормативните изисквания, е определено също така вътрешно разпределение на функциите между членовете на Управителния съвет. Функционалните характеристики на отделните организационни единици в компанията и функциите и правомощията на ръководните длъжности в тях са дефинирани в приетите от управителния орган на компанията Правила за управление и дейност на ПОК „ДСК - Родина“ АД, които бяха преразгледани и актуализирани през отчетната година.

Ключови функции

В изпълнение на разпоредбата на чл. 123е, ал. 7 от Кодекса за социално осигуряване, в рамките на системата за управление на компанията вече са изградени всички законоустановени задължителни функции – актюерска, управление на риска, вътрешен контрол и вътрешен одит.

Всяка една от ключовите функции редовно се отчита на управителния орган на компанията за извършената дейност.

➤ Функция по управление на риска

Функцията по управление на риска се осъществява от Отдел „Управление на Риска“, който се състои от двама служители с подходяща квалификация и опит за професионално изпълнение на тези дейности, през отчетната година няма изменения в състава на отдела. Решенията за лимити, толерантност и управление на рисковете на портфейлно ниво се вземат от специализирания орган Комитет по управление на риска, като се взема под внимание рисковия профил на всеки фонд. Дейността по идентифициране, измерване и управление на рисковете, на които са изложени компанията и управляваните от нея пенсионни фондове, е цялостно и подробно уредена в система от вътрешни правила и процедури и се осъществява съгласно определения ред във вътрешните правила, чрез прилагане на предвидените методи за измерване и оценка и при спазване на процедурите за обмен на информация между участниците в процеса. Резултатите от текущото наблюдение на отделните рискове, на които са изложени компанията и пенсионните фондове и на общия риск на портфейлно ниво за всеки фонд се документират във вътрешни доклади за дейността по идентифициране, измерване и управление на рисковете. Управителният орган регулярно е информиран за резултатите от извършената дейност по идентифициране, измерване и управление на риска. Функцията по управление на риска е добре внедрена в организацията на компанията, като е структурирана и организирана по начин, позволяващ изпълнението на задачите да бъде обективно и оперативно независимо.

➤ Функция за вътрешен контрол

Дейността по вътрешен контрол в ПОК „ДСК-Родина“ АД се осъществява от Специализирана служба „Вътрешен контрол“. Службата се състои от двама служители с подходяща квалификация и опит – ръководител на службата и експерт. Вътрешният контрол е цялостен и непрекъснат процес, интегриран в дейността на компанията, който се осъществява съобразно възприетата система за управление от управителните и контролните органи, от ръководителите на всички управленски нива, както и от всички други лица, които работят по договор с компанията. Функцията по вътрешен контрол е подчинена на Управителния съвет на компанията, с което се осигуряват условия за осъществяването ѝ като обективна и независима от другите оперативни функции. През 2019 г. Специализирана служба „Вътрешен контрол“ е изпълнявала своите задължения в съответствие с нормативната уредба, както и с приетите вътрешни правила, касаещи дейността ѝ. През отчетната година основен фокус в дейността на службата беше контрола върху дейността по промяна на вътрешните актове на компанията с цел привеждането им в съответствие с измененията в нормативната уредба. През годината е извършен преглед на Правилата за организацията и дейността на специализирана служба „Вътрешен контрол“ и са предложени промени. Проверките, които са включени в годишния план за 2019 г. са изпълнени в цялост. Резултатите от всяко контролно действие се документират по установен в правилата ред, и се докладват на Управителния орган на компанията. Годишният план за дейността по вътрешен контрол за 2020г. е изготвен въз основа на констатациите в хода на контролната дейност и е съобразен с изготвените от отдел „Управление на риска“ месечни доклади, както и с извършената собствена оценка на риска от компанията. Планът е приет от Управителния съвет на компанията.

➤ Актюерска функция

Актюерската функция се изпълнява от отговорния актюер на ПОК „ДСК-Родина“ АД, който е избран в съответствие с изискванията на Кодекса за социално осигуряване. Отговорният актюер е физическо лице с призната от КФН правоспособност, с високо ниво на професионална квалификация и богат професионален опит. През 2019 г. отговорният актюер е осъществявал

актюерското обслужване на компанията и управляваните от нея пенсионни фондове в съответствие с нормативните изисквания към актюерската функция. През 2019 г. е извършена актуализация на биометричните таблици за изчисляване на пожизнени пенсии за старост, отпускани от Универсален пенсионен фонд „ДСК-Родина“, във връзка с разпоредбите на чл. 169, ал.4 от КСО. Извършена е актуализация на пенсиите, изплащани от Доброволния пенсионен фонд „ДСК-Родина“ и от Доброволния пенсионен фонд по професионални схеми „ДСК-Родина“, по определения в правилниците на двата фонда ред. В края на годината е извършено преизчисляване на пенсионните резерви на компанията съобразно законовите разпоредби. В изготвените ежегодни актюерски доклади на управляваните пенсионни фондове е направен преглед на състоянието на всеки един пенсионен фонд, на неговите активи и задължения към осигурените лица и пенсионерите, анализирани са възрастовата структура на осигурените лица и пенсионерите и са разгледани потенциалните бъдещи рискове за съответния фонд. Изготвени са актюерски баланси и актюерска оценка на платежоспособността на пенсионните фондове. Освен това през 2019 г. отговорният актюер е участвал и в изготвянето на бизнес плана на компанията и управляваните от нея фондове за следващия тригодишен период.

➤ Функция по вътрешен одит

През отчетната 2019 г. дейността на лицето, осъществяващо функцията „Вътрешен одит“ в ПОК „ДСК-Родина“ АД, беше фокусирана върху създаването на условия за успешно имплементиране на тази нова функция (създадена в края на 2018 г.) в дейността на компанията и за установяване на рамката и базата за провеждане на адекватна и ефективна вътрешно одитна дейност. С решение на Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД бяха приети вътрешни правила за одитната дейност, регламентиращи основните функции, отговорности, права и задължения на вътрешния одитор и вътрешния ред за организацията на одитната дейност. Управителният орган също така одобри разработения План за вътрешно одитната дейност през 2019 г. Фактическата одитна дейност беше извършена в съответствие с одобрения годишен план, като всички предвидени в него одити бяха изпълнени и приключени през отчетната година. Изпълнението на планираните одитни ангажименти беше извършено в съответствие с принципите, реда и процедурите, определени във вътрешните правила за одитната дейност. Констатациите и заключенията от извършените одити са подробно документирани в одитни доклади, представени на управителния орган. В резултат на извършените одити са дадени препоръки, одобрени от управителния орган. Дадените препоръки не са свързани със съществени недостатъци в дейността на компанията, а единствено с идентифициран потенциал за оптимизиране и усъвършенстване на вътрешни документи, дейности и процеси. През отчетната година не са възниквали обстоятелства, налагащи провеждането на извънпланови одити. Заложените цели по отношение на развитието на вътрешно одитната система на компанията през първата година от установяването на одитната функция са изпълнени в пълна степен.

➤ Функция по съответствието

В допълнение на нормативноустановените ключови функции по чл. 123е, ал. 7 от Кодекса за социално осигуряване, в ПОК „ДСК - Родина“ АД е създадена и функция по съответствието, чиято цел е управление на рисковете за съответствието, свързани с прилагането и спазването на относимото законодателство и измененията в него. Дейността по съответствието се планира въз основа на извършвания от служителя по съответствието мониторинг на измененията в правната и организационна среда и годишна оценка на основните рискове за съответствието, резултатите от която съдействат за приоритизиране на задачите на функцията. В отговор на настъпилите промени в правната среда, през 2019 г. фокусът на дейността по съответствието беше свързан с привеждане на дейността на компанията в съответствие с приложимата правна рамка. В тази връзка беше извършено преразглеждане и актуализиране на съществуващите вътрешни документи на компанията и бяха приети нови вътрешнорегулативни документи по отношение на областите, за

които има нововъзникнало законово задължение да бъдат писмено регулирани. Процесът по синхронизиране на обхвата и съдържанието на задължителните вътрешни документи с промените в Кодекса за социално осигуряване и подзаконовите актове по неговото прилагане приключи успешно в нормативноустановения срок, което е надлежно удостоверено пред Комисията за финансов надзор чрез представяне на съответните документи. Вътрешните документи с незадължителен характер също бяха предмет на преразглеждане с цел отразяване на настъпили промени. Функцията по съответствието е организирана и се извършва по подходящ начин за ефективно изпълнение на предназначението си да допринесе за по-високата ефективност на системата за вътрешен контрол на компанията.

Консултативни органи /комитети/

В съответствие с принципите и практиките за добро корпоративно управление, работата на управителния орган на компанията се подпомага от колективни специализирани помощни органи с консултативни функции. В ПОК „ДСК-Родина“ АД са създадени и функционират следните консултативни органи:

- Одитен комитет – независим орган, създаден в съответствие с разпоредбите на Закона за независимия финансов одит, чиито функции са свързани с анализ на годишните отчети, наблюдение на дейността по вътрешен одит, мониторинг на ефективността на системата за управление на риска и на системата за вътрешен контрол;
- Инвестиционен комитет – оперативен орган, чиято функция е да осъществява в оперативен ред инвестиционната стратегия и контрола на инвестиционната дейност;
- Комитет за управление на риска – оперативен орган, чиято функция е да подпомага управителния орган по отношение на въпросите, касаещи управлението на риска, на който са изложени компанията и управляваните от нея фондове за допълнително пенсионно осигуряване.
- Комитет по обезценка – специализиран колективен орган, който осъществява дейност по извършване на оценка на кредитния риск и оценяване и признаване на коректива за загуби.

Комитетите към управителния орган на компанията осъществяват дейността си въз основа на писмено определени структура и състав, обхват на правомощията, начин на функциониране и процедури за докладване. През отчетната година създадените в компанията комитети са заседавали редовно и са изпълнявали ефективно функциите и предназначението си да подпомагат управителния орган при изпълнението на правомощията му в определени специфични области и да съдействат за развитието на добри управленски практики и решения.

ОБСЛУЖВАНЕ НА КЛИЕНТИ

ПОК „ДСК-Родина“ АД е развила различни канали за комуникация, с цел осигуряване на клиентите на компанията на възможности за избор относно начина на предоставяне на консултации и услуги, съответстващ на индивидуалните им предпочитания:

- Офиси на компанията;
- Интернет;
- Кол-център;
- Поща;
- Консултации на място.

Обслужването на осигурени лица, пенсионери и ползващи лица във връзка със заявено право за изплащане на средства от пенсионните фондове, съотв. желание за изтегляне на средства от фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване се извършва в съответствие с реда и сроковете, предвидени в правилника за организацията и дейността на всеки фонд.

Компанията предоставя информация на членовете на управляваните от нея фондове, съотв. на техните наследници или ползватели лица при стриктно спазване на законовите изисквания относно задължителните форми, обем и съдържание на информацията, като взема предвид заявените предпочитания на лицата относно начина на предоставянето ѝ (като физически или електронен документ).

ИТ РЕСУРСИ И СИГУРНОСТ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Осигуряването на необходимите условия за надеждната и ефективна работа на използваните от компанията информационни системи е част от отговорностите на Дирекция „Информационно обслужване и отчетност“. През отчетната година са изпълнени планираните мерки за развитие на информационните системи. Извършена е подмяна на основен сървър, който обслужва всички заявки, идващи от публичния WEB сайт на компанията. Новият сървър е със SSD дискове, което осигурява значително подобрение в скоростта на изпълнение на постъпващите заявки. Извършени са също така промени в някои от използваните приложения, като целта на промените е все по-пълно удовлетворяване на изискванията на бизнеса, както и оптимизация на използваните алгоритми с цел увеличаване на бързодействието при обработката на данни. В рамките на процеса по управление на ИТ-проблеми, през 2019 г. не са регистрирани инциденти със значим ефект за потребителите и ежедневните операции на компанията.

В съответствие с нормативните изисквания ПОК „ДСК-Родина“ АД поддържа сертификация на системата за управление на информационната сигурност на компанията, удостоверяваща съответствието на системата с изискванията на международния стандарт за управление на сигурността на информацията ISO 27001. Съгласно изискванията на стандарта компанията има приети Политика за управление на сигурността на информацията и информационните системи на ПОК „ДСК - Родина“ АД и свързани с нея вътрешни правила и процедури, включително План за непрекъснатост на дейността и сигурността на информацията в извънредни ситуации и кризи. През 2019 г. във връзка с провеждането на ресертификационна оценка на системата за управление на информационната сигурност на компанията в съответствие със стандарта ISO/IEC 27001:2013, посочените вътрешни документи бяха цялостно преразгледани и актуализирани с цел отразяване на настъпили промени (основно във вътрешната организация в следствие на промяната на централния офис). В резултат на извършения одит от сертифициращата организация BUREAU VERITAS CERTIFICATION BULGARIA беше потвърдено съответствието на поддържаната от компанията система за управление на информационната сигурност с приложимия стандарт, включително адекватността на актуализираните вътрешни документи, като сертификатът беше подновен за нов 3-годишен период.

ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

Всички дейности и структурни звена в компанията са обезпечени с достатъчен брой служители с подходящ профил за качествено и ефективно изпълнение на функциите. Подборът на служители се извършва по ясно установена процедура, като по отношение на лицата, изпълняващи ключови функции, стриктно се прилагат относимите нормативни изисквания за квалификация и надеждност. Компанията изисква от своите служители да се придържат към високите стандарти за етично поведение, заложи в приетия от управителния орган Етичен кодекс. Управлението на човешките ресурси през отчетната 2019 г. беше фокусирано към привличане на квалифицирани служители с висока степен на компетентност в областта на дейностите, където има възникнала необходимост от нови служители и поддържане и повишаване нивото на професионални знания и умения на служителите в различни структурни и организационни звена чрез участие в специализирани вътрешни и външни обучения. Прилаганата от компанията политика за възнагражденията е съобразена с изискванията на Наредба № 48 от 20.03.2013 г. за изискванията към възнагражденията, издадена от председателя на КФН. Системата от възнаграждения и

допълнителни придобивки на компанията е така структурирана, че да допринесе за мотивацията и дългосрочната ангажираност на служителите.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ПО ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН И ВЪВ ВРЪЗКА С РАЗКРИВАНЕТО НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет нямат участие в акционерния капитал и не притежават права за придобиване на акции и облигации на дружеството. Възнагражденията, получени общо през годината са съгласно съответните решения за избор и/или договорите за управление. Членовете на УС и НС нямат допълнително сключени с дружеството договори извън тези за управление и в качеството им на осигурени лица в управляваните от компанията пенсионни фондове.

Участията на членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет в управителни и контролни органи на търговски дружества от групата на „Банка ДСК“ ЕАД през 2019 г. е както следва:

Име	Дружество	Позиция
Доротея Николова	1. "ЕКСПРЕСБАНК" АД	Главен изпълнителен директор и член на УС
	2. "Банка ДСК" ЕАД	Изпълнителен директор и член на УС до 01.04.2019 г.
	3. "ДСК Управление на активи" АД	Член на УС
Николай Марев	х	х
Румяна Сотирова	х	х
Михаил Сотиров	х	х
Виолина Маринова	"Банка ДСК" ЕАД	Главен изпълнителен директор и член на УС
Янаки Янакиев	х	х

През отчетната 2019 г. на членовете на Надзорен и Управителен съвет са начислени възнаграждения съгласно сключени договори за управление в размер на 0,6 млн. лв.. Няма придобити, притежавани и прехвърлени от тях през годината акции и облигации на дружеството. Съгласно разпоредбите на Кодекса за социално осигуряване, пенсионноосигурителното дружество може да издава само поименни безналични акции с право на един глас и не може да издава облигации. В съответствие с пенсионното законодателство няма придобивани или прехвърляни собствени акции от компанията по чл. 187д от Търговския закон. През отчетната година Компанията няма сключвани договори по чл. 240 "б" от Търговския закон. Компанията няма регистрирани клонове.

СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

През последните седмици на февруари сме свидетели на силно колебание на пазарите. Разпространението на COVID 19 в глобален мащаб засяга ежедневието на населението, което отлага планирани пътувания, под карантина се поставят индустриални обекти като се рушат веригите на доставки на глобално ниво. Ако тази ситуация се запази по-дълго време не се изключват финансови затруднения за редица сектори и предприятия. В крайна сметка икономическият спад и вероятността от рецесия се повишават. Тези очаквания намират отражение в поведението на финансовите пазари. От друга страна това е характеристика на пазарите. Те реагират силно, както в периоди на висока несигурност, така и в периоди на силен оптимизъм. Цикличността на пазарите съществува неизменно, независимо от наличието или не на злободневни теми, каквато в момента е COVID 19. Икономическият растеж е важният фактор

за представянето на пазарите и съответно на фондовете, ако той се запази и през 2020 няма да има значителен ефект върху нетните активи на разположение на осигурените лица и стойността на един дял, въпреки текущата по-висока ценова колебливост предизвикана от COVID 19. Ръководството на Компанията следи ежедневно представянето на пазарите и предприема необходимите мерки за диверсификация на инвестиционния портфейл и управление на пазарния риск.

ЦЕЛИ ПРЕЗ ТЕКУЩАТА ГОДИНА

След постигнатите положителни резултати от дейността на компанията през 2019 г., през настоящата година целите и управленските приоритети на ръководството на ПОК „ДСК – Родина“ АД са свързани с:

- продължаване на усилията за устойчиво нарастване на пазарния дял на компанията по осигурени лица и нетни активи на управляваните фондове за допълнително пенсионно осигуряване, независимо от предизвикателствата на силно конкурентната среда, в която компанията осъществява дейността си;
- професионално управление на средствата на осигурените лица и постигане на конкурентна доходност от инвестиране;
- поддържане и развитие на високи професионални стандарти по отношение на качество на обслужване на клиентите, с акцент на разширяване на възможностите за електронна комуникация (дигитални услуги) в рамките на продажбения процес и последващото обслужване.
- вътрешно корпоративно развитие – непрекъснато усъвършенстване на вътрешните процеси и регулации и повишаване на информираността и ангажираността на служителите.

Дата: 09.03.2020г.

Главен изпълнителен директор:

/Николай Марев/

Изпълнителен директор:

/Румяна Сотирова/

**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР И
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2019**

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на ПОК „ДСК-Родина“ АД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на ПОК „ДСК-Родина“ АД („Компанията“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2019 година и отчета за всеобхватния доход, отчета за промените в капитала и резервите и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Компанията към 31 декември 2019 и нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Компанията в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Оценка по справедлива стойност на инвестиции

Както е оповестено в Приложения № 4, 5 и 7 на финансовия отчет, балансовата стойност на инвестициите, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, е в размер на 26,788 хил. лв. към 31 декември 2019. Това представлява 25.51% от общите активи на Компанията. Тези активи са ключов фактор за резултатите от дейността на Компанията и размера на нетните ѝ активи.

Определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се осъществява ежемесечно на база на пазарни котировки на цената им от различни публични източници към края на предходния работен ден, или чрез прилагане на други оценъчни модели и техники. То се извършва в съответствие с изискванията на пенсионното законодателство, вътрешните правила за дейност на пенсионноосигурителната компания и съгласно изискванията на МСФО 13 Оценка по справедлива стойност.

Процесът на оценяване често изисква значителен обем от входящи данни. Повечето от тях се получават от налични данни в готов вид от ликвидни пазари. Когато, обаче, такива данни не са разполагаеми, е необходимо ръководството на Компанията да разработи приблизителни оценки на база оценъчни модели, които може да предполагат и участието на значителни преценки и допускания от негова страна.

Поради значимостта на горепосочените обстоятелства ние сме определили, че оценяването на справедливата стойност на инвестициите на Компанията е ключов одиторски въпрос.

В тази област нашите одиторски процедури, наред с други такива включиха:

- Проучващи запитвания, инспекции на документи и анализи за получаване на разбиране относно прилагания от ръководството бизнес модел и за процеса за определяне на справедлива стойност на инвестициите, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, както и за пряко свързаните процеси на текущо управление на инвестиционната дейност на Компанията.

- Преглед, инспекция на документи и оценяване на адекватността на политиките, процедурите и свързаните вътрешни контроли по процеса на определяне на справедливата стойност.

- Нашите одиторски процедури включиха и следното:

а) проучващи запитвания отправени към експертите на Компанията относно свързаните процеси по оценяването;

б) анализи и други аналитични процедури по отношение структурата и състава на портфейла от инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата, с цел оценка на рисковете от съществени неправилни отчитания и определяне на области, в които одиторските процедури да бъдат фокусирани (вид на емитентите и финансовите инструменти; оценка на риска: кредитен рейтинг, концентрация, валута, географско разпределение; източник на дневна преценка; наличие на активен пазар);

в) анализи на движението на инвестициите по справедлива стойност в печалбата или загубата през годината;

г) оценяване на проектирането, внедряването и оперативната ефективност на определени уместни контроли относно оценката на портфейла с инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата и съответния ефект върху печалбата или загубата;

д) детайлен тест по същество, свързан с изпълнението на сделките с инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата през годината, който тест адресира риска от

неточно отчитане или отчитане на несъществуващи покупки/продажби;

е) получаване на потвърдително писмо от банката-попечител и равнение на номиналната стойност на инвестициите по счетоводни регистри към 31 декември 2019 година до данните от полученото писмо;

ж) на база извадка, извършване на детайлен тест по същество на оценката по справедлива стойност на инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата към 31 декември 2019 година - преглед на приложените от Компанията цени и техните източници; преглед и съпоставяне на котировки от публични източници за цени на тези активи; анализ и оценка с повишена критичност на допусканията и преценките, направени от ръководството на Компанията и използвани в експертните оценки; преизчисления на справедливата стойност;

з) преглед и оценка на източниците на ценова информация; рейтинг на входящите данни и параметри при определянето котировките на ценни книжа от независими агенции и анализ на адекватността на разпределянето по нива на йерархията на справедливите стойности;

и) оценка и проверка на пълнотата, уместността и адекватността на оповестяванията във финансовия отчет на Компанията спрямо изискванията на МСФО, приети от ЕС, относно представянето и оценяването на финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, вкл. за подходите и политиките за определяне на тяхната справедлива стойност, за йерархията на справедливите стойности и движението им в рамките на йерархията през годината.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Компанията („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Компанията да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Компанията или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет („Лицата, натоварени с общо управление“) носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Компанията.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като

съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е в резултат от измама, е по-висок отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е в резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одиторите в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Компанията.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Компанията да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Компанията да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки

случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД и АФА ООД са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Компанията от Общото събрание на акционерите на ПОК „ДСК-Родина“ АД, проведено на 26 март 2019 г., за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Компанията представлява пети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Делойт Одит ООД и трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от АФА ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на Одитния комитет на Компанията на 10 март 2020 г., съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.

- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Компанията.

За Делойт Одит ООД

Росица Ботева
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

За АФА ООД

Рени Йорданова
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

ул. Оборище 38
1504 София, България

10 март 2020 година

Отчет за финансовото състояние

Към 31 декември 2019

В хиляди лева

	Приложения	2019	2018*
Активи			
Парични средства и парични еквиваленти	6	63 522	28 517
Инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата	7	26 788	49 706
Вземания от пенсионни фондове	8	2 863	2 056
Машини, съоръжения и оборудване	9	487	448
Активи с право на ползване**	10	955	-
Нематериални активи	11	147	183
Отсрочени данъчни активи	12	99	89
Разход по договори с клиенти	13	9 939	7 378
Други активи	14	215	76
Общо активи		105 015	88 453
Пасиви			
Задължения към персонала и осигурителни институции	15	877	783
Търговски задължения	16	3	49
Данъчни задължения	17	294	280
Лизингови задължения**†	18	958	-
Други задължения	19	451	402
Общо пасиви		2 583	1 514
Капитал и резерви			
Основен акционерен капитал	20.1	6 010	6 010
Резерви	20.2	614	620
Неразпределена печалба		71 445	60 815
Резерв за гарантиране на минимална доходност	21	24 363	19 494
Общо капитал и резерви		102 432	86 939
Общо капитал, резерви и пасиви		105 015	88 453

Отчетът за финансовото състояние на Компанията следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 5 до 48.

Финансовият отчет на страници от 1 до 48 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД и подписан на 09.03.2020 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Ружика Сотирова
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Росица Ботева
Регистриран одитор, отговорен
за одита
Дата: 10 март 2020 г.

Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за
одита
Дата: 10 март 2020 г.

* Модифицирано ретроспективно приложение на МСФО 16 (Приложение № 2)

** Позиция отчитана съгласно МСФО 16 в сила от 1 януари 2019 г.

Отчет за всеобхватния доход
За годината, завършваща на 31 декември 2019

В хиляди лева	Приложения	2019	2018*
Приходи от договори с клиенти:			
от управление на Универсален пенсионен фонд	22.1	24 076	22 017
от управление на Професионален пенсионен фонд	22.2	1 973	1 891
от управление на Доброволен пенсионен фонд	22.3	1 361	1 275
от управление на Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми	22.4	214	71
Нетни приходи от лихви	23.1	778	974
Нетни печалби/ (загуби) от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	23.2	948	(934)
Приходи от дивиденди	23.3	2	1
Други финансови приходи, нетно	24	10	2
Други доходи, нетно	25	19	18
Общо приходи		29 381	25 315
Разходи			
Разходи за комисионни на осигурителни посредници	26	(2 767)	(1 700)
Разходи за персонала	27	(4 927)	(4 424)
Разходи за амортизации	9,10,11	(443)	(215)
Други административни разходи и разходи за банка полечител	28	(4 543)	(4 043)
Разходи за провизии	29	(19)	(7)
Общо разходи		(12 699)	(10 389)
Печалба преди данъци		16 682	14 926
Разход за данък върху печалбата	12	(1 183)	(1 364)
Нетна печалба за годината		15 499	13 562
Друг всеобхватен доход			
Позиции, които не следва да бъдат рекласифицирани последващо в печалба или загуба			
Преоценки на задължение по план с дефинирани доходи	19	(6)	(9)
Данъчни ефекти, свързани с тези компоненти		-	-
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		(6)	(9)
Общо всеобхватен доход за годината		15 493	13 553

Отчетът за всеобхватния доход на Компанията следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 5 до 48.

Финансовият отчет на страници от 1 до 48 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „АСК-Родина“ АД и е подписан на 09.03.2020 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Румяна Сотирова
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Росица Ботева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата: 10 март 2020 г.

Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата: 10 март 2020 г.

* Модифицирано ретроспективно приложение на МСФО 16 (Приложение № 2)

Отчет за паричните потоци

За годината, завършваща на 31 декември 2019

В хиляди лева	Приложения	2019	2018*
Парични потоци от оперативна дейност			
Получени такси от пенсионните фондове		26 838	25 404
Плащания към доставчици		(1 899)	(1 470)
Плащания на персонала, осигурителни посредници и за социално осигуряване		(10 163)	(8 886)
Платени данъци върху печалбата		(1 212)	(1 303)
Плащания за такси		(2 486)	(2 297)
Други парични потоци, нетно		(310)	(173)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		10 768	11 275
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Постъпления от продажба на инвестиции		38 051	4 225
Плащания за покупка на инвестиции		(14 494)	(7 256)
Получени лихви		1 107	892
Парични потоци от операции с чуждестранна валута		(1)	-
Покупка на дълготрайни активи		(210)	(252)
Продажба на дълготрайни активи		29	22
Нетни парични потоци от/ (използвани в) инвестиционна дейност		24 482	(2 369)
Парични потоци от финансова дейност			
Платени лизингови задължения**		(245)	-
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност		(245)	-
Нетно увеличение на парични средства и парични еквиваленти за годината		35 005	8 906
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината		28 517	19 611
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	6	63 522	28 517

Отчетът за паричните потоци на Компанията следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 5 до 48.

Финансовият отчет на страниците от 1 до 48 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД и е подписан на 09.03.2020 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Румяна Сотирова
Изпълнителен директор

Емilia Велева
Финансов директор (съставител)

Росица Ботева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата: 10 март 2020 г.

Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата: 10 март 2020 г.

* Модифицирано ретроспективно приложение на МСФО 16 (Приложение № 2)

** Позиция отчитана съгласно МСФО 16 в сила от 1 януари 2019 г.

Отчет за промените в капитала и резервите

За годината, завършваща на 31 декември 2019

В хиляди лева

	Прил.						Резерви за	Общо
		Основен капитал	Законови резерви	Резерв от последващи оценки	Неразпределена печалба	гарантиране на минимална доходност	капитал и резерви	
Сaldo към 1 януари 2018	20,21	6 010	652	(23)	48 557	18 190	73 386	
Промени през 2018 година								
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:								
Нетна печалба за годината		-	-	-	13 562	-	13 562	
Променки на задължение по плащ с дефинирани доходи, нетно от данъци		-	-	(9)	-	-	(9)	
Общо всеобхватен доход за годината		-	-	(9)	13 562	-	13 553	
Изменение в резервите за гарантиране на минимална доходност		-	-	-	(1 304)	1 304	-	
Сaldo към 31 декември 2018*	20,21	6 010	652	(32)	60 815	19 494	86 939	
Промени през 2019 година								
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:								
Нетна печалба за годината		-	-	-	15 499	-	15 499	
Променки на задължение по плащ с дефинирани доходи, нетно от данъци		-	-	(6)	-	-	(6)	
Общо всеобхватен доход за годината		-	-	(6)	15 499	-	15 499	
Изменение в резервите за гарантиране на минимална доходност		-	-	-	(4 869)	4 869	-	
Сaldo към 31 декември 2019	20,21	6 010	652	(38)	71 445	24 363	102 432	

Отчетът за промените в собствения капитал и резервите на Компанията следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 5 до 48.

Финансовият отчет на страници от 1 до 48 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина” АД и е подписан на 09.03.2020 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Румяна Сотирова
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Росица Ботева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата: 10 март 2020 г.

Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата: 10 март 2020 г.

* Модифицирано ретроспективно приложение на МСФО 16 (Приложение № 2)

Приложения към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност

Пенсионноосигурителна компания „ДСК – Родина” АД (ПОК „ДСК-Родина“ АД, Компанията), ЕИК 121507164 е регистрирана като акционерно дружество под името „Кооперативен пенсионен фонд” с решение на Софийски градски съд по ф.д. № 13466 от 21.10.1997 г. с основни акционери Централен кооперативен съюз и свързани с него организации. От м. март 1999 г. като нови акционери участват „Банка ДСК” ЕАД и Българо – Американски Инвестиционен фонд. От 2008 г. насам акционерното участие е следното: „Банка ДСК” ЕАД – 99.75% и други - 0.25%.

Към момента акционери на ПОК „ДСК – Родина” АД са „Банка ДСК” ЕАД, притежаваща 99.75 % от капитала на Компанията и други – 0.25%.

Седалището и адресът на управление на Компанията е: гр. София, 1000, бул. „Александър Стамболийски” № 101, ет.4. Ръководството на ПОК „ДСК – Родина” АД включва неговия Управителен Съвет. Лицата натоварени с общото управление са представени от Надзорния Съвет и Одитния комитет на Компанията.

Системата на управление на ПОК „ДСК – Родина” АД е двустепенна. Органите на управление към 31 декември 2019 г. са: Надзорен съвет (НС) в състав: Виолина Маринова – председател на НС, Чаба Наги и Янаки Янакиев – членове на НС и Управителен съвет (УС) в състав: Доротей Николова – председател на УС, Николай Марев – член на УС и главен изпълнителен директор, Румяна Сотирова – член на УС и изпълнителен директор и Михаил Сотиров- член на УС и изпълнителен директор. През 2019 г. има настъпили промени в състава на Управителния и Надзорния съвет на ПОК „ДСК – Родина” АД. С решение на общо събрание акционерите на 26.03.2019 г., Юри Благовев Генев е освободен като член на Надзорния съвет на Компанията и е избран Янаки Севастиянов Янакиев за независим член. Считано от 20.11.2018 г. Компанията се представлява заедно от двама изпълнителни директори измежду Николай Марев, главен изпълнителен директор, Румяна Сотирова, изпълнителен директор и Михаил Сотиров, изпълнителен директор. Преди това – заедно и поотделно от всеки от изпълнителните директори.

В Компанията функционира Одитен комитет, който наблюдава работата на външните й одитори, управлението на риска и счетоводната дейност и финансовата отчетност.

Към 31 декември 2019г. броят на активния персонал е 113 души (110 души към 31 декември 2018г.) Основната дейност на Компанията се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване в България (КСО), който регламентира държавното обществено осигуряване и допълнителното пенсионно осигуряване в Република България и подзаконовите нормативните актове по прилагането му. ПОК „ДСК – Родина” АД е лицензирана от Комисията за финансов надзор (КФН) (бивша Държавна Агенция за Осигурителен Надзор) да извършва дейност по допълнително задължително и доброволно пенсионно осигуряване чрез управлението на следните пенсионни фондове (Фондовете):

- Доброволен пенсионен фонд „ДСК – Родина” за допълнително доброволно пенсионно осигуряване (ДПФ),
- Универсален пенсионен фонд „ДСК – Родина” за допълнително задължително пенсионно осигуряване (УПФ),
- Професионален пенсионен фонд „ДСК – Родина” за допълнително задължително пенсионно осигуряване (ППФ).
- Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми „ДСК – Родина” за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми (ДПФПС)

Компанията извършва единствено дейности, свързани с допълнително пенсионно осигуряване и не може да осъществява други търговски сделки, които не са пряко свързани с дейността й. Компанията управлява активите и администрира индивидуалните партии на членовете на създадените от нея Фондове. Размерът на изплащаните срочни пенсии на осигурените лица в управляваните фондове се определя на базата на натрупаните средства по индивидуалните партии на лицата, срока на получаване на пенсията и одобрения технически лихвен процент от КФН. Размерът на изплащаните пожизнени пенсии се определя на базата на натрупаните средства по индивидуалните партии на лицата, биометричните таблици и техническия лихвен процент, одобрени от КФН.

Приложения към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност, продължение

Компанията не може да отпуска заеми и да емитира облигации. За осъществяване на дейността си, Компанията е сключила договор с банка – попечител, която съхранява активите на управляваните Фондове (УПФ, ППФ, ДПФ и ДПФПС). ПОК „ДСК – Родина” АД е сключила договори и с инвестиционни посредници, които извършват сделки с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фондовете и Компанията. Съгласно изискванията на КСО Компанията формира резерв за гарантиране на минималната доходност. По всяко време Компанията трябва да отговаря на изискванията за капиталова адекватност и да разполага със собствен капитал над 50 % от установения минимум от 5 млн. лева.

За управлението на активите на Фондовете Компанията получава такси и удържки, регламентирани съгласно изискванията на КСО и определени в Правилниците за организацията и дейността на УПФ, ППФ, ДПФ и ДПФПС.

Всеки от Фондовете води отделно счетоводно отчитане и съставя отделни финансови отчети. Компанията не консолидира нетните активи на управляваните Фондове, защото доходът от инвестирането на активите се разпределя в полза на осигурените лица и съществуват законови изисквания, които не позволяват да се прехвърлят средства от Фондовете в полза на акционери на Компанията.

Финансовият отчет към 31 декември 2019 г. е одобрен и приет от Управителния съвет на Компанията на 09.03.2020 г.

2. База за изготвяне

2.1. Приложими стандарти

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

2.2. База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на:

- Деривативни финансови инструменти, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата
- Финансови активи и пасиви отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата

2.3. Сравнителни данни

Компанията представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Изключение от това правило е представянето на ефекта от приложението за първи път на МСФО 16 *Лизинги*.

Компанията е приложила МСФО 16, използвайки модифицирания ретроспективен подход, който:

- Изисква Компанията да признае кумулативния ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 като корекция на началното салдо на неразпределената печалба на датата на първоначалното прилагане.
- Не позволява преизчисление на сравнителната информация, която продължава да бъде представяна съгласно МСС 17 и КРМСФО 4.

Приложения към финансовия отчет

2. База за изготвяне, продължение

2.4. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), закръглени до хиляда. Българският лев е функционалната валута на Компанията.

2.5. Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с МСФО изисква ръководството да прави оценки, предвиждания и допускания, които влияят на прилагането на политиките и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания. Очакванията и основните допускания се преразглеждат във всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато преразглеждането се отнася само до този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди. Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет, се съдържа в приложенията по оценка на финансови инструменти.

2.6. Промени в счетоводните политики

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **МСФО 16 Лизинг** – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти** – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение – прието от ЕС на 22 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменения на МСС 19 Доходи на наети лица** – Корекция на плана, съкращаване или уреждане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменения на МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)”,** произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **КРМСФО 23 Несигурност при третирането на данъка върху доходите** – прието от ЕС на 23 октомври 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019).

Приложения към финансовия отчет

2. База за изготвяне, продължение

Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинги

През текущата година Компанията е приложила МСФО 16 Лизинги (издаден от СМСС през януари 2016), който е в сила за годишни периоди, които започват на или след 1 януари 2019.

МСФО 16 въвежда нови или изменени изисквания по отношение на счетоводното отчитане на лизинга. Той въвежда значителни промени в счетоводното отчитане на лизингополучателя, като премахва разликата между оперативен и финансов лизинг и изисква признаването на актив с право на ползване и лизингово задължение при започване на всички лизингови договори, с изключение на краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, активите, по които са с ниска стойност и когато такива облекчения са приети. За разлика от счетоводното отчитане на лизингополучателя, изискванията по отношение на счетоводното отчитане на лизингодателя остават до голяма степен непроменени. Подробности за тези нови изисквания са описани в приложение 3.13. Въздействието от приемането на МСФО 16 върху финансовия отчет на Компанията е описано по-долу.

Датата на първоначалното прилагане на МСФО 16 за Компанията е 1 януари 2019.

Компанията е приложила МСФО 16, използвайки модифицирания ретроспективен подход, който:

- Изисква Компанията да признае кумулативния ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 като корекция на началното салдо на неразпределената печалба на датата на първоначалното прилагане.
- Не позволява преизчисление на сравнителната информация, която продължава да бъде представяна съгласно МСС 17 и КРМСФО 4.

а) Въздействие на новото определение за лизинг

Компанията е използвала практическата целесъобразна мярка, налична при преминаване към МСФО 16, за да не преценява дали даден договор е или съдържа лизинг. Съответно, определението за лизинг в съответствие с МСС 17 и КРМСФО 4 ще продължи да се прилага по отношение на онези договори, сключени или изменени преди 1 януари 2019.

Промяната в определението за лизинг се отнася главно до понятието за контрол. МСФО 16 определя дали един договор съдържа лизинг въз основа на това дали клиентът има право да контролира използването на идентифициран актив за период от време срещу възнаграждение. Това е в контраст с фокуса, който се поставя върху „рисковете и ползите“ в МСС 17 и КРМСФО 4.

Компанията прилага определението за лизинг и свързаните с него насоки, посочени в МСФО 16, по отношение на всички договори, сключени или изменени на или след 1 януари 2019 (дали то е лизингодател или лизингополучател по лизинговия договор). При подготовката за прилагането на МСФО 16 за първи път, Компанията е подготвила и приключила проект за прилагане на новия стандарт. Проектът показва, че новото определение в МСФО 16 няма да промени съществено обхвата на договорите, които отговарят на определението за лизинг.

б) Въздействие върху счетоводното отчитане на лизингополучателя

(i) Предишни договори за оперативен лизинг

МСФО 16 променя начина, по който Компанията отчита лизингови договори, класифицирани преди това като оперативен лизинг съгласно МСС 17, които са били задбалансови.

Прилагайки МСФО 16 за всички лизингови договори (освен, както е отбелязано по-долу), Компанията:

Приложения към финансовия отчет

2. База за изготвяне, продължение

Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинги, продължение

б) Въздействие върху счетоводното отчитане на лизингополучателя, продължение

- а) Признава активи с право на ползване и лизингови задължения в отчета за финансовото състояние, първоначално оценени по настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания, като коригира актива с право на ползване със сумата на всички предплатени или начислени лизингови плащания в съответствие с МСФО 16:В8(б)(ii)
- б) Признава амортизация на активи с право на ползване и лихви върху лизингови задължения в отчета за всеобхватния доход към текущата печалба или загуба;
- в) Отделя общата сума на паричните средства, платени по главницата (представена в рамките на финансовата дейност) и лихвата (представена във финансовата дейност) в отчета за паричните потоци.

Стимулите по лизинг (напр. гратисен период) се признават като част от оценката на активите с право на ползване и лизинговите задължения, докато съгласно МСС 17 те водеха до признаването на стимул по лизинг, амортизиран като намаление на разходите за наем като цяло по линейния метод.

Съгласно МСФО 16 активите с право на ползване се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36.

За краткосрочни лизингови договори (срок на лизинг от 12 месеца или по-малко) и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност (като например малки мебели за офиса), Компанията е избрала да признае разход за лизинг по линейния метод, както се допуска по МСФО 16. Този разход се представя в „Други административни разходи и разходи за банка попечител“ в отчета за всеобхватния доход.

Компанията е използвала следните практически целесъобразни мерки при прилагането на модифицирания ретроспективен подход към лизингови договори, класифицирани преди това като оперативен лизинг съгласно МСС 17.

- Компанията е приложила единен дисконтов процент към портфейл от лизингови договори с разумно сходни характеристики.
- Компанията е коригирала актива с право на ползване на датата на първоначалното прилагане със сумата на провизията за обременяващи лизингови договори съгласно МСС 37 в отчета за финансовото състояние, непосредствено преди датата на първоначалното прилагане като алтернатива на прегледа за обезценка.
- Компанията е избрала да не признава активи с право на ползване и лизингови задължения по отношение на лизингови договори със срок до 12 месеца от датата на първоначалното прилагане.
- Компанията е изключила първоначалните преки разходи от оценката на актива с право на ползване към датата на първоначално прилагане
- Компанията е използвала последваща оценка при определянето на срока на лизинговия договор, когато той съдържа опции за удължаване или прекратяване.

(ii) Предишни договори за финансов лизинг

За лизинг, класифициран преди като финансов лизинг съгласно МСС 17 и балансова стойност на лизинговите активи и задължения по финансов лизинг, оценена прилагайки МСС 17 непосредствено преди датата на първоначалното прилагане, се рекласифицира, съответно, като активи с право на ползване и лизингови задължения без корекции освен в случаите, когато Компанията е избрала да приложи изключението за признаване на активи с ниска стойност.

От 1 януари 2019 активи с право на ползване и лизингови задължения се отчитат съгласно МСФО 16.

Приложения към финансовия отчет

2. База за изготвяне, продължение

Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинги, продължение

в) Финансово въздействие от първоначалното прилагане на МСФО 16

Приложеният среднопретеглен диференциален лихвен процент на лизингополучателя към лизинговите задължения, признати в отчета за финансовото състояние към 1 януари 2019 е 0.458%.

В таблицата по-долу са представени задълженията по оперативен лизинг съгласно МСС 17 към 31 декември 2018, дисконтирани с диференциалния лихвен процент на датата на първоначалното прилагане и лизинговите задължения, признати в отчета за финансовото състояние на датата на първоначалното прилагане.

Ефект върху неразмесената печалба към 1 януари 2019

	хил. лв.
Задължения за оперативен лизинг към 31 декември 2018	428
Краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност	(13)
Ефект от дисконтиране на горните стойности	(5)
Лизингови задължения, признати към 1 януари 2019	<u>410</u>

При преминаването към МСФО 16 Компанията е признала активи с право на ползване в размер на 410 хил. лв. и лизингови задължения в размер на 410 хил. лв.

Ръководството на Компанията счита, че приемането на останалите нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти от 1 януари 2019 не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Компанията.

Приложения към финансовия отчет

2. База за изготвяне, продължение

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти или разяснения, са издадени от СМСС и приети от ЕС, но все още не са влезли в сила:

- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки** - Определение за същественост (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020),
- **Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО** публикувана на 29 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020).
- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признание и оценяване” и МСФО 7 “Финансови инструменти: Оповестяване”** – в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020,

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за първите МСФО):

- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт,
- **МСФО 17 Застрахователни договори** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021);
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Определение за бизнес (в сила за бизнес комбинации за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период);
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети: Класификация за задълженията** като текущи и нетекущи издадено на 23 януари 2020.

Компанията все още оценява какво би било въздействието на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения върху финансовите ѝ отчети, като очакванията са те да не окажат съществен ефект върху финансовия отчет на Компанията в периода на първоначалното им прилагане.

Приложения към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики

3.1. Приходи и разходи по договори с клиенти

Приходи по договори с клиенти

Задължения за изпълнение

Обичайните приходи на Компанията са от управление на активите на Фондовете под формата на такси.

Приходите в Компанията се признават, когато контролът върху обещаните в договора с клиента услуги се прехвърлят на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез предоставяне на обещаните услуги на клиента. Клиент е страна, която е сключила договор с Компанията да получи стоки или услуги, които са резултат от обичайната ѝ дейност, в замяна на възнаграждение. Клиенти на Компанията са осигурените във Фондовете лица, тъй като: а) Компанията има сключен договор с осигурените лица; б) всяко осигурено лице изрично се съгласява с услугите по управление, които Компанията предоставя на Фондовете; в) възнаграждението, което получава Компанията е изцяло за сметка на осигуреното лице. Услугата по управление на Фондовете включва различни задачи/дейности с постоянен и/или повтарящ се характер, които са разграничими и са част от една интегрирана услуга. Те представляват серия от разграничими услуги и следователно са *едно задължение за изпълнение*, тъй като: а) интегрираната услуга по управление включва множество разграничими времеви периоди (обичайно един месец); б) услугите са еднакви по същество, тъй като клиентът получава постоянна полза от тях всеки отделен времеви период (всеки месец), дори и ако изпълнените задачи са различни по характер и количество; в) контролът се прехвърля в течение на времето, тъй като клиентът получава и консумира услугата едновременно с нейното предоставяне и не е необходимо друго дружество да повтори по същество работата, която Компанията е извършила към съответната дата, ако това друго дружество трябва да изпълни оставащата част от задължението.

Приходите се признават *в течение на времето*, като напредъкът по договора се измерва на база изминало време (на линейна база - месечно). Този метод е определен като най-подходящ за измерване на напредъка, тъй като услугите се предоставят месечно и са част от серия и следователно, най-добре описва дейността на Компанията по прехвърляне на контрола и удовлетворяване на задълженията.

Цена на сделката и условия за плащане

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Компанията очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. Таксите и удържки от управление на активите на Фондовете са фиксирани като процент и са определени съгласно законовите изисквания в страната и правилниците на съответния пенсионен фонд. В Правилника за дейността на съответния фонд се указва вида на таксите, които се събират, техният размер и момента, в който се удържат. Събираните от Компанията такси се плащат от управляваните от Компанията Фондове, но са изцяло за сметка на осигурените лица – клиенти на Компанията и с тях се намаляват акумулираните по индивидуалните им партии средства. Обичайният кредитен период е от 5 до 10 дни.

Разходи по договори с клиенти (комисионни на осигурителните посредници)

Като разходи по договори с клиенти Компанията отчита допълнителните и пряко обвързани разходи, които тя поема при сключване на договор с клиент и които очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (*разходи за получаване на договор с клиент*).

За осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване Компанията има сключени договори за осигурително посредничество с физически и юридически лица. Размерът на комисионното възнаграждение на всеки осигурителен посредник се определя съгласно Правилник за дейността на осигурителните посредници на ПОК „ДСК-Родина” АД. Компанията е оценила, че тези разходи не биха възникнали, ако договорите с осигурените лица не бяха сключени и очаква разходите да бъдат възстановени. Разходите по договори с клиенти се капитализират и се амортизират на линейна база за срока, който съответства на прехвърлянето на услугите по договора с клиента, за който се отнасят. При определяне на срока на амортизиране на комисионните е използван модел с множествен декремент, който отчита за всяка възраст лица влиянието на различни фактори, които влияят върху оценката на срока на бъдещото отпадане на осигурени лица от фондовете.

Приложения към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.1. Приходи и разходи по договори с клиенти, продължение

Моделът, разработен от актюера на Компанията, взема предвид статистическите данни за смъртност, безработица, историческия опит на Компанията относно проценти на: прехвърляне към държавно осигуряване, друг фонд на българския пазар, активни договори без постъпления за осигурителни вноски, и отчита релевантните промени в законодателството. Срокът на амортизация на разходите по договор се преглежда в края на всеки отчетен период и при установяване на значителна промяна в срока на прехвърлянето на услугите по договора с клиента, за който се отнасят, същият се коригира перспективно. Разходите за амортизация на отчетения актив за разходи по договори се представят като „Разходи за комисионни на осигурителни посредници”. В случаите, когато привлечените осигурени лица прекратят участието си в пенсионните фондове, управлявани от ПОК „ДСК – Родина” АД преди изтичане на 60 месечния период, оставащата част от актива се признава като текущ разход към момента на прекратяване на участието.

3.2. Административни разходи

Административните разходи се признават в отчета за всеобхватния доход в момента на ползване на услугата или към датата на тяхното възникване.

Във връзка с разходи за възнаграждение, в съответствие с наредба № 48 от 20.03.2013г. за изискванията към възнагражденията издадена от КФН, Компанията прилага приетата политика за формиране на възнагражденията. Краткосрочните доходи за настия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изгълнил необходимите условия) се признават като разход в текущия финансов резултат, освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изгълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет Компанията прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсиреми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползаното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

3.3. Финансови приходи и разходи

Приходите от лихви се начисляват текущо пропорционално на времевата база и чрез прилагане на метода на ефективната лихва за всички лихвоносни финансови активи.

Разликите от промените на справедливата стойност на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата, както и разликата между отчетната стойност и продажната цена при сделки с тях, се признават като текущ финансов приход или разход.

Приходи от дивиденди се признават, когато се установи правото на Компанията да получи плащането.

В отчета за паричните потоци получените лихви се представят намалени с платените лихви като част от покупната цена на придобитите през годината инвестиции.

3.4. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат при първоначалното им признаване в отчетната валута на Компанията по официалния обменен курс за деня на сделката, (обявения фиксинг на Българска Народна Банка).

Приходите и разходите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута в края на периода се отчитат като приходи и разходи по валутни операции към други финансови приходи, нетно.

Основните валутни курсове спрямо българския лев са както следва:

	31 декември 2019	31 декември 2018
1 евро (фиксиран)	1.95583 лева	1.95583 лева
1 шатски долар	1.74099 лева	1.70815 лева

Приложения към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.5. Финансови инструменти

3.5.1. Финансови активи

Класификация

При първоначално признаване финансов актив се класифицира като оценяван по: справедлива стойност в другия всеобхватен доход (ССДВД) – дългова инвестиция; ССДВД – капиталова инвестиция; по справедлива стойност в печалбата или загубата (ССППЗ) или по амортизирана стойност.

Финансовите активи не се рекласифицират след тяхното първоначално признаване, освен ако Компанията промени бизнес модела за управление на финансови активи, в който случай всички засегнати финансови активи се рекласифицират от първия ден на първия отчетен период, следващ промяната в бизнес модела.

Финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако отговаря и на двете условия и не е определен по ССППЗ:

- държи се в бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Дълговата инвестиция се измерва по ССДВД, ако отговаря едновременно на следните две изисквания и не е предназначена за измерване по ССППЗ:

- тя се държи в бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи; и
- съгласно нейните договорни условия на определени дати възникват парични потоци, които са само плащания на главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Всички финансови активи, които не се класифицират като измервани по амортизирана стойност или по ССДВД, както е описано по-горе, се измерват по ССППЗ.

Компанията прави оценка на целите на бизнес модела, по който даден финансов актив се държи на ниво портфейл, тъй като това най-добре отразява начина, по който се управлява бизнеса и се предоставя информация на ръководството. Информацията, която се взема под внимание включва:

- посочените политики и цели на портфейла и действието на тези политики на практика. Включително дали стратегията на ръководството се фокусира върху получаване на договорния лихвен доход, поддържане на определен профил на лихвения процент, съпоставяне на продължителността на финансовите активи с продължителността на всякакви свързани задължения или очаквани парични потоци или реализиране на парични потоци чрез продажба на активите;
- как се оценява и отчита дейността на портфейла пред ръководството на Компанията;
- рисковете, които засягат представянето на бизнес модела (и финансовите активи, държани в рамките на този бизнес модел) и как се управляват тези рискове;
- как се компенсират управителите на бизнеса - напр. дали компенсацията се основава на справедливата стойност на управляваните активи или на събраните договорни парични потоци; и
- честотата, обема и периода на продажбите на финансови активи в преходни периоди, причините за такива продажби и очакванията за бъдещи продажби.

Прехвърлянето на финансови активи на трети страни в сделки, които не отговарят на условията за отписване, не се считат за продажби за тази цел, в съответствие с продължаващото признаване на активи от Компанията.

Компанията е определила два бизнес модела, както следва:

- бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци: този модел включва парични средства и еквиваленти, вземания от пенсионни фондове, други активи без разходи за бъдещи периоди;
- друг бизнес модел: този модел включва дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България, акции, права и дялове. Средствата на Компанията се инвестират при спазване принципите за постигане на максимална доходност, ликвидност и диверсификация на финансовите активи съгласно изискванията на пенсионното законодателство и вътрешните правила за дейност на пенсионноосигурителното дружество.

Приложения към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.5. Финансови инструменти, продължение

3.5.1. Финансови активи, продължение

Тези финансови активи се управляват и резултатите от тях се измерват на базата на справедливата стойност, при условия на продажби с достатъчна честота. Съгласно МСФО 9, портфейл от финансови активи, който се управлява и чието поведение се оценява на база справедлива стойност не е държан нито в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорни парични потоци, нито в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. Ръководството на Пенсионната Компания е фокусирано основно върху информацията за справедлива стойност по отношение на тези активи и използва тази информация, за целите на оценката на представянето на портфейла от инвестиции и вземането на решения. В допълнение, портфейл от активи, който отговаря на определението за държан за търгуване не може да бъде управляван с цел събиране на договорни парични потоци, нито с цел събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. За такъв тип портфейли събирането на договорни парични потоци е инцидентно в рамките на постигането на целта на бизнес модела. Съответно такива портфейли следва да бъдат оценявани по справедлива стойност през печалба и загуба в съответствие с МСФО 9 пар. Б.4.1.6.

Финансови активи – Оценка дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихва

За целите на тази оценка „главницата“ се определя като справедливата стойност на финансовия актив при първоначално признаване. „Лихвата“ се определя като възнаграждение за стойността на парите във времето и за кредитния риск, свързан с непогасената главница през определен период от време и за други основни рискове и разходи по кредитиране (напр. ликвиден риск и административни разходи), както и марж на печалбата.

При оценката дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихви, Компанията разглежда договорните условия на инструмента. Това включва оценка дали финансовият актив съдържа договорна клауза, която би могла да промени времето или сумата на договорните парични потоци, така че тя да не отговаря на това условие. При извършването на тази оценка Компанията взема предвид:

- условни събития, които биха променили размера или времето на паричните потоци;
- условия, които могат да коригират договорната купонна лихва, включително характеристиките с променлива лихва;
- характеристиките за предплащане и удължаване; и
- условия, които ограничават претенциите на Компанията към парични потоци от определени активи (например характеристики без право на регрес).

Компанията класифицира финансовите си активи в следните категории:

- финансови активи по ССППЗ: ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България, акции, права и дялове;
- финансови активи по амортизирана стойност: парични средства и еквиваленти, вземания от пенсионни фондове, други активи без разходи за бъдещи периоди. Финансовите активи по амортизирана стойност притежавани от Компанията, са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. Компанията отчита като пари и парични еквиваленти наличните пари в брой, парични средства по разплащателни сметки, депозити в български лева и валута с оригинален срок по-малък от три месеца.

Признаване и оценяване

Финансови активи, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба

Компанията признава финансовите инструменти, *отчетени по справедлива стойност в печалба или загуба* на датата на уреждане. От този момент Компанията отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата им стойност в отчета за всеобхватния доход в текущия финансов резултат. Финансовите инструменти, *отчетени по справедлива стойност в печалба или загуба* се отчитат по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Разходите пряко свързани със сделката се признават в печалбата или загубата при възникване. Последващата оценка на тези инструменти е по справедлива стойност.

Приложения към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.5. Финансови инструменти, продължение

3.5.1. Финансови активи, продължение

Финансови активи, отчетени по амортизирана стойност

Финансовите активи, отчетени по амортизирана стойност, се признават по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената им на придобиване, към която се прибавят или съответно приспадат разходите пряко свързани с осъществяване на сделката.

След първоначалното им признаване, тези финансови активи се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП), намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП. Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за всеобхватния доход в текущия финансов резултат. Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за всеобхватния доход като финансови разходи.

В края на всеки отчетен период Компанията признава коректив за загуби за очаквани кредитни загуби от вземанията и парични средства и парични еквиваленти. В края на всеки отчетен период Компанията актуализира оценката на изменението в кредитния риск на съответния финансов инструмент. Компанията оценява загубата от обезценка за финансовия инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на финансовия инструмент се е увеличил значително от първоначалното признаване. Ако кредитният риск на финансовия инструмент не е значително увеличен от първоначалното признаване, Компанията оценява загубата от обезценка за дадения финансов инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за 12 месеца.

При оценката за определяне на значително увеличение на кредитния риск Компанията отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, Компанията сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване и взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Компанията разглежда както количествена, така и качествена информация, която е разумна и подкрепяща, включително исторически опит и информация за бъдещо развитие. Следната информация се взема предвид при оценката дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване:

- съществуващо или очаквано значително влошаване на външния (ако е наличен) или вътрешния кредитен рейтинг на финансовия инструмент;
- значимо влошаване на външните пазарни индикатори за кредитен риск за дадения финансов инструмент, например значително увеличение на кредитния спред, цените на суап за кредитно неизпълнение за длъжника или продължителността на времето или степента, до която справедливата стойност на финансов актив е по-ниска от амортизираната му стойност;
- съществуващи или прогнозни неблагоприятни промени в бизнес, финансови или икономически условия, които се очаква да причинят значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си;
- съществуващо или очаквано значително влошаване на оперативните резултати на длъжника;
- значителни увеличения на кредитния риск по отношение на други финансови инструменти на същия длъжник;
- актуална или очаквана значителна неблагоприятна промяна в регулаторната, икономическата или технологичната среда на длъжника, което води до значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си по дълга.

Независимо от резултата от горната оценка, Компанията приема, че кредитният риск по даден финансов актив се е увеличил значително от първоначалното признаване, когато договорните плащания са просрочени с повече от 30 дни, освен ако Компанията не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да показва друго.

Компанията редовно следи за ефективността на използваните критерии при определянето дали има значително увеличение на кредитния риск и ги преразглежда, за да подсури, че критериите са в състояние да идентифицират значително увеличение на кредитния риск преди сумата да стане просрочена.

Приложения към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.5. Финансови инструменти, продължение

3.5.1. Финансови активи, продължение

Компанията счита следните обстоятелства за настъпване на неизпълнение за целите на управление на вътрешния кредитен риск:

- нарушение на финансовите условия от страна на длъжника; или
- информацията, разработена вътрешно или получена от външни източници, показва, че е малко вероятно длъжникът да плати на кредиторите, включително на Компанията, изцяло (без да се отчитат обезпеченията, държани от Компанията).

Независимо от горния анализ, Компанията счита, че е настъпило неизпълнение, когато даден финансов актив е с над 90 дни просрочие, освен ако Компанията има разумна и подкрепяща информация, за да докаже, че по-голямо просрочие е по-подходящ критерий за неизпълнение. Финансов актив е с кредитна обезценка, когато едно или повече събития оказват негативно въздействие върху оценката на бъдещите парични потоци от този финансов актив. Доказателство, че даден финансов актив е с кредитна обезценка, включва наблюдаеми данни за следните събития:

- а) значителни финансови затруднения на емитента или длъжника;
- б) нарушение на договора, като неизпълнение или събитие на просрочие;
- в) кредиторът (ите) на длъжника, по икономически или договорни причини, свързани с финансовите затруднения на длъжника, предоставя на длъжника отстъпка (и), която кредиторът (ите) не би предоставил в противен случай;
- г) става вероятно длъжникът да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация; или
- а) изчезването на активен пазар за този финансов актив поради финансови затруднения.

Измерването на очакваните кредитни загуби е функция от вероятността за неизпълнение, загубата при неизпълнение (т.е. размера на загубата при неизпълнение) и експозицията при неизпълнение. Оценката на вероятността за неизпълнение и загубата при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с информация за бъдещето развитие, както е описано по-горе. Експозицията при неизпълнение за финансовите активи, се състои от брутната балансова стойност на активите към датата на отчетния период.

За финансовите активи очакваната кредитна загуба се оценява като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Компанията в съответствие с договора и всички парични потоци, които Компанията очаква да получи, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Компанията признава печалба или загуба от обезценка в отчета за всеобхватния доход (в текущия финансов резултат) за всички финансови инструменти със съответстваща корекция на тяхната балансова стойност в отчета за финансовото състояние.

За изчислението на очакваните кредитни загуби по *паричните средства и еквиваленти в банки*, Компанията прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Компанията прилага “тристепенен” модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив). За целта се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody’s, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се използват публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, от промяната на рейтинга на съответната банка, Компанията оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват съобразно наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по банковите сметки.

За търговски вземания и договорни активи МСФО 9 изисква опростен подход за оценка на загубата от обезценка на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента.

Отписване

Компанията отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Компанията, се признава като отделен актив или пасив.

Приложения към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.5. Финансови инструменти, продължение

3.5.1. Финансови активи, продължение

Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Компанията нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, тя отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Компанията продължава да признава актива до степента на участие, в зависимост от това доколко е изложено на промени в стойността на прехвърления актив.

Компанията отписва определени инвестиции в ценни книжа, когато бъдат определени като несъбираеми – например, когато има информация, показваща, че длъжникът е в тежко финансово затруднение и няма реалистична перспектива за възстановяване, напр. когато длъжникът е бил ликвидан или е влязъл в производство по несъстоятелност. Отписаните финансови активи все още могат да бъдат обект на дейности по принудително изпълнение съгласно процедурите за възстановяване на Компанията, като се вземат предвид правните консултации, когато е уместно. Всички възстановени суми се отчитат в печалбата или загубата.

3.5.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Компанията включват основно задължения към контрагенти.

Компанията признава финансовите пасиви на датата на възникване по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо по амортизирана стойност.

Компанията отписва финансов пасив, когато нейните договорни задължения са изпълнени, отменени или изтекат.

3.5.3. Принципи за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е цена при нормална сделка за продажба на актив или за прехвърляне на пасив, която би се случила между пазарни участници към датата на оценка. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Компанията задължително има достъп. Компанията използва основно пазарния, и по ограничено приходния подход, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котирани пазарни цени и дисконтирани парични потоци.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя всеки ден на база пазарни котировки на цената им към края на предходния работен ден на активен пазар за този инструмент, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са регулярни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки.

При оценката на справедливата стойност на финансовите активи към 31 декември 2019, Компанията е приела следните критерии за определяне на активен пазар: сключени сделки в над 50% от работните сесии за предходния тримесечен период и над 1% от средния Free Float изтъргуван обем за същия период, като двете условия се прилагат кумулативно.

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Компанията установява справедливата стойност, използвайки ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Компанията оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

Приложения към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.5.4. Печалби и загуби от последваща оценка

Всички печалби и загуби, възникнали в резултат на промени в справедливата стойност на финансови активи на Компанията, се признават в отчета за всеобхватния доход в текущия финансов резултат.

3.6. Нематериални активи

Представяне и оценка

Нематериалните активи се оценяват първоначално по цена на придобиване (себестойност). В случаите на самостоятелно придобиване тя включва покупната цена, както и всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация.

Последващата оценка на нематериалните активи е цената на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

Последващи разходи

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното признаване, се признават в отчета за всеобхватния доход в периода на тяхното възникване, освен ако има вероятност те да спомогнат на актива да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически изгоди и когато тези разходи могат да бъдат надеждно оценени и отнесени към актива. В тези случаи разходите се добавят към себестойността на актива.

Амортизация

Амортизацията се изчислява, като се използва линейния метод върху оценения полезен живот на отделните активи, като годишните амортизационни норми за счетоводни и данъчни цели са както следва:

▪ Програмни продукти	20%
▪ Лицензи и търговски марки	15%

Разходи, които са директно свързани с фазата на разработването на специфичен софтуер за Компанията, се признават като нематериални активи, ако отговарят на следните условия:

- наличие на техническа възможност за ползването на разработвания продукт в Компанията или евентуална продажба;
- вероятно е нематериалният актив да доведе до икономически ползи за Компанията посредством използването му или чрез продажба;
- необходимите технически, финансови и други ресурси, необходими за завършването на нематериалния актив са налични;
- стойността на нематериалния актив може да бъде надеждно измерена.

Отписване

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продават. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на „нематериалните активи” се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Компанията очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към “други доходи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход в текущия финансов резултат.

Приложения към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.7. Машини, съоръжения и оборудване

Представяне и оценка

Машините, съоръженията и оборудването се оценяват първоначално по цена на придобиване (себестойност), включваща покупната цена, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващата оценка на машините, съоръженията и оборудването е цената на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Балансовите стойности на машините, съоръженията и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната стойност в отчета за финансовото състояние, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на машини, съоръжения и оборудване е по-високата от двете: справедливата стойност без разходите за продажба или стойността в употреба. Обезценките се отчитат като разход и се признават в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

Последващи разходи

Последващи разходи, свързани с определени машини, съоръжения и оборудване, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно предприятието да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Амортизация

Амортизацията на материалните дълготрайни активи се начислява, като се използва линейния метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, като годишните амортизационни норми за счетоводни и данъчни цели са както следва:

▪ Компютърна техника	20%
▪ Транспортни средства	15%
▪ Стопански инвентар	15%

Отписване

Машините, съоръженията и оборудването се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на „машини, съоръжения и оборудване” се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Компанията очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към „други доходи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход в текущия финансов резултат.

3.8. Данъци върху печалбата

Текущ данък

Данъкът върху печалбата се изчислява на база облагаема печалба, като за целта счетоводният финансов резултат се преобразува за определени приходно-разходни позиции в съответствие с българското данъчно законодателство. Съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане ставката за корпоративния данък за 2019 и 2018 е 10%.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за всеобхватния доход, също се отчита в отчета за всеобхватния доход, а данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се отнася директно в собствения капитал.

Отсрочен данък

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на Компанията към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Приложения към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.8. Данъци върху печалбата, продължение

Задълженията по отсрочени данъци се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение нито на счетоводната, нито на данъчната печалба/(данъчна загуба).

Вземанията по отсрочени данъци се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степенята, в която е вероятно да има налична облагасма печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба/(данъчна загуба).

Вземанията и задълженията по отсрочените данъци се изчисляват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се урежда.

3.9. Капитал и резерви

Акционерният капитал на Компанията отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Дивиденди върху обикновените акции се признават като задължение и се намаляват за сметка на неразпределената печалба, когато има решение на Общото събрание на акционерите.

Резервите на Компанията включват „фонд Резервен”, който се формира от премиен резерв и общ резерв, резерви по КСО и резерв от преоценка на задължение по план с дефинирани доходи.

Източници на “фонд Резервен” могат да бъдат:

- най-малко една пета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонд Резервен достигнат една десета част от акционерния капитал;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв).

Премийният резерв включва получената премия по емитирани акции. Разходите по емитирането не са включени в стойността на резерва.

Неразпределената печалба включва финансовия резултат за текущия период и натрупаните печалби и непокрити загуби от предходни отчетни периоди.

ПОК „ДСК – Родина” АД, осъществявайки дейността си по управление на Фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, гарантира изпълнението на задълженията към осигурените лица като формира резерви, регламентирани от изискванията на Кодекса за социално осигуряване.

Резерви, формирани за сметка на намаление на неразпределената печалба на Компанията (Резерв за гарантиране на минимална доходност)

Резервът за гарантиране на минимална доходност се заделя към края на всеки месец като процент от нетните активи на Универсален пенсионен фонд и на Професионален пенсионен фонд. Процентът, определен съгласно изискванията на КСО към 31 декември 2019 г. и към 31 декември 2018 г. е 1%.

Резервът за гарантиране на минимална доходност се формира от собствени средства на Компанията. Заделените резерви се инвестират и отчитат отделно от оборотния портфейл от собствени средства на Компанията според изискванията на КСО.

Резервът за гарантиране на минимална доходност се използва при определени условия, когато постигнатата доходност във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване спадне под изисквания от КФН минимум, изчислен на база на доходността от управлението на активите на всички други подобни фондове за последните 24 месеца. В случай, че се наложи използването на резерв за гарантиране на минималната доходност, Компанията прехвърля средства към съответния фонд и тези средства се разпределят по партидите на осигурените лица.

Приложения към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.10. Пенсионни резерви

Съгласно изискванията на КСО ПОК „ДСК – Родина” АД формира пенсионни резерви с цел изплащане на пожизнени пенсии на лицата, преживели по-дълго от предварителните актюерски разчети в УПФ и ДПФ. Пенсионният резерв се формира от собствени средства на Компанията и от средства на починали осигурени лица от ДПФ и УПФ, които нямат наследници.

Компанията преизчислява размера на формирания пенсионен резерв към 31 декември всяка година. Изчисленията се извършват от актюера на Компанията.

Към 31 декември 2019 г. Компанията има формиран пенсионен резерв за ДПФ и УПФ.

Към 31 декември 2019 г. размерът на пенсионния резерв за ДПФ възлиза на 2 хил. лв. (2 хил. лв. към 31 декември 2018 г.), а за УПФ – 141 хил. лв. (106 хил. лв. към 31 декември 2018 г.).

3.11. Задължения към персонала и провизии по задължения за обезщетения по Кодекса на труда

Компанията отчита краткосрочни задължения по компенсиреми отпуски, възникнали на база неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква отпуските да възникват в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения по компенсиреми отпуски към персонала включват приблизителна оценка на сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното социално и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда Компанията в качеството ѝ на работодател в България е задължена да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Компанията за планове с дефинирани доходи се изчислява отделно за всеки план като се прогнозира бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди и този доход се дисконтира за определяне на настояща стойност. Поради липсата на силно развит пазар на първокачествени корпоративни облигации, дисконтовият процент представява доходността на държавни облигации с падеж приблизителен до срока на задълженията на Компанията, и които са деноминирани във валутата, в която се очаква доходите да бъдат платени.

Изчисленията се извършват на годишна база от актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици.

Компанията признава всички актюерски печалби и загуби, възникващи от плана за дефинирани доходи, в отчета за всеобхватен доход в друг всеобхватен доход и всички разходи, възникващи от плана за дефинирани доходи, в печалби и загуби.

3.12. Други провизии, условни активи и условни пасиви

Провизиите, представляващи текущи задължения на Компанията, произтичащи от минали събития, уреждането на което се очаква да породи необходимост от изходящ паричен поток от ресурси, се признават като задължения на Компанията. Провизиите се признават тогава, когато са изпълнени следните условия:

- Компанията има сегашно задължение в резултат от минали събития;
- има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, за да бъде уредено задължението;
- може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението.

Приложения към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.12. Други провизии, условни активи и условни пасиви, продължение

Сумата, призната като провизия, представлява най-добрата приблизителна оценка на изходящите парични потоци от ресурси, необходими за уреждането на настоящото задължение към датата на изготвянето на финансовия отчет. При определянето на тази най-добра приблизителна оценка Компанията взема под внимание рисковете и степента на несигурност, съпътстваща много от събитията и обстоятелства, както и ефекта от промяната на стойността на паричните средства във времето, когато те имат значителен ефект.

Провизиите се преглеждат към всяка дата на изготвяне на финансовия отчет и стойността им се коригира, така че да отрази най-добрата приблизителна оценка към тази дата. Ако вече не е вероятно, че ще е необходим изходящ поток ресурс за уреждане на задължението, то провизията се отписва.

3.13. Лизинги

Компанията е приложила МСФО 16, използвайки модифицирания ретроспективен подход, съответно сравнителната информация не е преизчислявана и е представена съгласно МСС 17. Счетоводната политика съгласно МСС 17 и МСФО 16 е представена подробно по-долу.

Политика, прилагана от 1 януари 2019

Компанията като лизингополучател

Компанията оценява дали даден договор е или съдържа лизинг при започване на договора. Компанията признава актив с право на ползване и съответно лизингово задължение по отношение на всички договорености за лизинг, в които е лизингополучател, с изключение на краткосрочните лизингови договори (определени като лизингови договори със срок на лизинг от 12 месеца или по-малко) и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност (като например малки мебели за офиса). За тези лизингови договори Компанията признава лизинговите плащания като оперативен разход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен ако друга систематична база не е по-представителна за времевия модел, в който се реализират икономическите ползи от наетите активи.

Лизинговото задължение първоначално се оценява по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към датата на започване, дисконтирани с присъщия за лизинга лихвен процент. Ако този лихвен процент не може да се определи лесно, Компанията използва свой диференциален лихвен процент.

Лизинговите плащания, участващи в оценката на лизинговото задължение, включват:

- Фиксирани лизингови плащания (включително фиксираните по същество плащания), намалени с всички вземания по лизингови стимули;
- Променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или лихвен процент, първоначално измерени с помощта на индекса или процента към началната дата;
- Сумата, която се очаква да бъде платима от лизингополучателя по гаранции за остатъчна стойност;
- Цената на упражняване на опциите за покупка, ако в голяма степен е сигурно, че лизингополучателят ще упражни опциите; и
- Плащане на неустойки за прекратяване на лизинговия договор, ако срокът на лизинга отразява упражняването на опция за прекратяване на лизинговия договор.

Лизинговото задължение се представя на отделен ред в отчета за финансовото състояние.

Впоследствие лизинговото задължение се оценява чрез увеличаване на балансовата стойност, което да отрази лихвата върху лизинговото задължение (използвайки метода на ефективния лихвен процент) и чрез намаляване на балансовата стойност, което да отрази направените лизингови плащания.

Приложения към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.13. Лизинги, продължение

Политика, прилагана от 1 януари 2019, продължение

Компанията преоценява лизинговото задължение (и съответно коригира свързания актив с право на ползване), когато:

- Срокът на лизинга се е променил или има значително събитие или промяна в обстоятелствата, което води до промяна в оценката на упражняването на опция за покупка, като в този случай лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка.
- Лизинговите плащания се променят поради промени в индекс или процент или промяна в очакваното плащане по гарантирана остатъчна стойност, в които случаи лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва непроменена дисконтова ставка (освен ако промяната в лизинговите плащания не се дължи на промяна в плаващ лихвен процент, в който случай се използва ревизирана дисконтова ставка).
- Изменя се договор за лизинг и изменението на лизинга не се отчита като отделен лизинг, като в този случай лизинговото задължение се преоценява въз основа на срока на лизинга на изменения лизингов договор чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка към действителната дата на изменението.

Компанията не е направила такива корекции през представените периоди.

Активите с право на ползване включват първоначалното оценяване на съответното лизингово задължение, лизинговите плащания, направени в деня на започване или преди него, намалени с получените стимули по лизинга и всякакви първоначални преки разходи. Впоследствие те се оценяват по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Когато Компанията поема задължение за разходи за демонтиране и премахване на нает актив, възстановяване на обекта, на който този актив се намира или възстановяване на базовия актив до състоянието, изисквано от условията на лизинговия договор, провизия се признава и оценява съгласно МСС 37. Доколкото разходите са свързани с актив с право на ползване, разходите се включват в съответния актив с право на ползване.

Активите с право на ползване се амортизират за по-краткия период на срока на лизинговия договор и полезния живот на базовия актив. Ако лизинговият договор прехвърля собствеността върху базовия актив или цената на придобиване на актива с право на ползване и това отразява очакването на Компанията да упражни опция за покупка, съответният актив с право на ползване се амортизира през полезния живот на базовия актив. Амортизацията стартира от датата на започване на лизинговия договор.

Активите с право на ползване се представят на отделен ред в отчета за финансовото състояние.

Компанията прилага МСС 36, за да определи дали даден актив с право на ползване е обезценен и отчита всяка установена загуба от обезценка, както е описано в политиката „Машини, съоръжения и оборудване“.

Променливите наеми, които не зависят от индекс или процент, не се включват в оценката на лизинговото задължение и актива с право на ползване. Свързаните с това плащания се признават като разход в периода, в който настъпва събитието или условието, което задейства тези плащания, и се включват в реда „Други разходи“ в отчета за всеобхватния доход (виж приложение 10 Активи с право на ползване).

Приложения към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.13. Лизинги, продължение

Политика, прилагана от 1 януари 2019, продължение

Като практическа целесъобразна мярка, МСФО 16 позволява на лизингополучателя да не разделя нелизинговите компоненти и вместо това да отчита всеки лизинг и свързаните с него нелизингови компоненти като една договореност. Компанията не е използвала тази практическа целесъобразна мярка. За договори, които съдържат лизингов компонент и един или повече допълнителни лизингови или нелизингови компоненти, Компанията разпределя възнаграждението в договора към всеки лизингов компонент на базата на относителната самостоятелна цена на лизинговия компонент и на съвкупната самостоятелна цена на нелизинговите компоненти.

Политика, приложима преди 1 януари 2019

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя. Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход в текущия финансов резултат на база линеен метод за периода на лизинга.

4. Политика на ръководството по отношение управление на риска

ПОК „ДСК Родина” е изложена на следните видове риск при операциите си с финансови активи:

- Кредитен риск
- Пазарен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация
- Капиталов риск

Управлението на риска на Компанията се извършва от Комитет по управление на риска, който взема своите решения на база на анализи, оценки и предложения на отдел „Управление на риска”. Процесът по измерване и управление на риска включва анализ на видовете рискове, на които са изложени активите на Компанията и в случай на превишение на тези рискове над предварително определено ниво, отговарящо на рисковата толерантност на Компанията, вземане на решения за намаляването им.

4.1. Кредитен риск

„Кредитен риск” е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

Ръководството на Компанията разглежда три основни вида кредитен риск:

- Контрагентен риск – рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки като валутни форуърди, лихвени суапи, и други извънборсови инструменти, разрешени от нормативната база. Компанията управлява този риск чрез лимити за стойността на нетното вземане от всички извънборсови сделки, сключени с една насрещна страна като процент от нетните активи.

Приложения към финансовия отчет

4. Политика на ръководството по отношение управление на риска, продължение

4.1. Кредитен риск, продължение

- Рискова премия - разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска или ипотечна облигация и държавна облигация със сходни параметри. Компанията анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитното качество на емитента.
- Инвестиционен кредитен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един дългов финансов инструмент поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, промяна в контрола, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. Ръководството на Компанията управлява този риск като извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на: финансови отчети, капиталова структура, обезпечение и управление и репутация на емитента.

Таблицата по-долу представя качеството на финансовите активи като максимална кредитна експозиция, на базата на рейтинги от рейтингова агенция Стандарт енд Пуърс, там където тези рейтинги са приложими:

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата		
<i>Рейтинг BBB-</i>	-	47 729
<i>Рейтинг BBB</i>	24 905	-
	24 905	47 729
Акции, права, дялове		
<i>Без рейтинг</i>	1 883	1 977
	1 883	1 977
	26 788	49 706

ПОК „ДСК – Родина” АД

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2019

Приложения към финансовия отчет

4. Политика на ръководството по отношение управление на риска, продължение

4.1. Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу представя матуритетната структура на портфейла от държавен дълг по страни.

31 декември 2019

В хиляди лева

	До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
България	-	158	130	16 778	7 839	24 905

31 декември 2018

	До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
България	18	464	130	22 825	24 292	47 729
	18	464	130	22 825	24 292	47 729

4.2. Пазарен риск

Ръководството на Компанията идентифицира и измерва основните видове пазарен риск, свързани с отделните инструменти в портфейла, както следва:

4.2.1. Лихвен риск

„Лихвен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент.

Ръководството на Компанията измерва лихвения риск чрез следните количествени методи:

„Дюрация” – основна мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. Компанията използва метода на модифицираната дюрация да измери и управлява лихвения риск, свързан с всеки инструмент базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапи, фючърси базирани на лихвени проценти, и фючърси базирани на облигации.

ПОК „ДСК – Родина” АД

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2019

Приложения към финансовия отчет

4. Политика на ръководството по отношение управление на риска, продължение

4.2.1. Лихвен риск, продължение

Таблиците по-долу представят лихвените финансови активи и пасиви на Компанията към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. по балансова стойност съгласно лихвените им условия и матуритетната им структура. Компанията няма лихвени задължения към 31 декември 2018 г.

31 декември 2019

Инструменти с фиксиран лихвен процент

<i>В хиляди лева</i>	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	От 3				
			До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
Активи							
Парични средства	63 522	-	63 522	-	-	-	-
Инвестиции	24 905	-	-	158	130	16 778	7 839
Общо	88 427	-	63 522	158	130	16 778	7 839
Пасиви							
Лизингови задължения	958	-	33	67	299	559	-

31 декември 2018

Инструменти с фиксиран лихвен процент

<i>В хиляди лева</i>	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	От 3				
			До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
Активи							
Парични средства	28 517	-	28 517	-	-	-	-
Инвестиции	47 729	-	18	464	130	22 825	24 292
Общо	76 246	-	28 535	464	130	22 825	24 292

Приложения към финансовия отчет

4. Политика на ръководството по отношение управление на риска, продължение

4.2.2. Валутен риск

„Валутен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, деноминиран във валута, различна от лев и евро поради изменение на курса на обмяна между тази валута и лев/евро.

Ръководството измерва валутния риск чрез използване на историческа волатилност на курса на съответната валута към лева или еврото и количественото определяне на експозицията на валутата като процент от активите на Компанията.

Компанията не е изложена на валутен риск, защото основните ѝ сделки са деноминирани в български лева и в евро.

4.2.3. Ценови риск

„Ценови риск, свързан с инвестиции в акции” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

Ръководството на Компанията измерва ценовия риск, свързан с инвестиции в акции за приложимия за съответния пазар количествен метод от изброените:

- Историческа волатилност измерена чрез стандартно отклонение;
- β -коефициента към индексите на съответните пазари;

При невъзможност за прилагане на гореописаните два метода, ръководството на Компанията използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени акции като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

Притежаваните от компанията инвестиции към 31.12.2019 г. не съдържат съществен риск от намаляване в цената, тъй като над 63% от инвестициите по справедлива стойност през печалбата или загубата са инвестирани в български ДЦК с матуритет до 2023 и 2024г.

4.3. Ликвиден риск

„Ликвиден риск” е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

В следващите таблици е представен анализ на финансовите активи и пасиви на Компанията, анализирани според остатъчните договорни срокове до падеж:

Остатъчни договорни падежи на финансовите активи и пасиви по техните балансови стойности към 31 декември 2019 г.

	От 3						Общо
	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	
Активи							
Парични средства	63 522	-	-	-	-	-	63 522
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	158	130	16 778	7 839	-	24 905
Акции, права, дялове	-	-	-	-	-	1 883	1 883
Вземания от пенсионни фондове	2 863	-	-	-	-	-	2 863
	<u>66 385</u>	<u>158</u>	<u>130</u>	<u>16 778</u>	<u>7 839</u>	<u>1 883</u>	<u>93 173</u>
Пасиви							
Лизингови задължения	33	67	299	559	-	-	958
Други задължения	137	-	18	-	-	-	155
	<u>170</u>	<u>67</u>	<u>317</u>	<u>559</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1,113</u>

Приложения към финансовия отчет

4. Политика на ръководството по отношение управление на риска, продължение

4.3. Ликвиден риск, продължение

Остатъчни договорни падежи на финансовите активи и пасиви по техните балансови стойности към 31 декември 2018 г.

В хиляди лева

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи							
Парични средства	28 517	-	-	-	-	-	28 517
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	18	464	130	22 825	24 292	-	47 729
Акции, права, дялове	-	-	-	-	-	1 977	1 977
Вземания от пенсионни фондове	2 056	-	-	-	-	-	2 056
	<u>30 591</u>	<u>464</u>	<u>130</u>	<u>22 825</u>	<u>24 292</u>	<u>1 977</u>	<u>80 279</u>
Пасиви							
Други задължения	134	-	82	-	-	-	216
	<u>134</u>	<u>-</u>	<u>82</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>216</u>

4.4. Законов риск

„Законов риск” – включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в КСО и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Компанията. Подобни промени могат да доведат до загуба на пазарна стойност при привеждането на портфейла в регулация.

Ръководството на ПОК „ДСК – Родина” АД наблюдава законовия риск чрез отчитане на вероятността за промени в нормативната база и разглеждане на алокацията на инвестициите спрямо тези ограничения.

В Държавен вестник бр. 92 от 2017 г. бе обнародван Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване. С него се извършват промени в регламентацията на допълнителното пенсионно осигуряване, в следните основни насоки:

- Развитие на системата на корпоративно управление на пенсионноосигурителните дружества, повишаване на изискванията към членовете на управителните и контролните органи;
- Усъвършенстване на изискванията към системите за управление на пенсионноосигурителните дружества;
- Развитие на функциите на банките–попечители;
- Усъвършенстване на режима за инвестиране на средствата на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване;
- Съобразяване с изисквания на законодателството на Европейския съюз;
- Повишаване на изискванията към осигурителните посредници;
- Повишаване на прозрачността на допълнителното пенсионно осигуряване и на осведомеността на осигурените лица;
- Промяна в регулаторните правомощия и усъвършенстване на производствата по издаване на разрешения и одобрения;
- Други.

Приложения към финансовия отчет

4. Политика на ръководството по отношение управление на риска, продължение

4.4. Законов риск, продължение

Основната част от измененията, свързани с режима за инвестиране на средствата на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване влизат в сила на 18.11.2018г. В § 155, ал.1 от ЗИДКСО е предвиден 18-месечен срок от обнародването на закона в „Държавен вестник“, в който пенсионноосигурителните дружества са длъжни да приведат дейността си в съответствие със закона и актовете по прилагането на Кодекса, като съгласно § 155, ал.3 от ЗИДКСО е изрично уреден срок до 31 декември 2021 г., в който пенсионноосигурителните дружества са длъжни да приведат в съответствие с предвидените изисквания към инвестиционната дейност активите, притежавани от управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване, които към датата на влизането в сила на закона не отговарят на тези изисквания.

Ръководството на Компанията е предприело необходимите действия за привеждане на дейността на Компанията и управляваните от нея фондове в съответствие с изискванията на законодателството.

4.5. Политически риск

„Политически риск” – произтича от появата на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които Компанията осъществява своята дейност.

Ръководството наблюдава политическия риск чрез присъдения кредитен рейтинг на държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента, както и наблюдение на политическата обстановка в държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента.

4.6. Риск от концентрация

„Риск от концентрация“ е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. Измерването на риска от концентрация се осъществява от Ръководството, чрез количествено определяне на експозицията към всеки емитент (група свързани лица) като процент от нетните активи.

Експозициите към финансови инструменти надвишаващи 5% от активите на Компанията са: ДЦК на Република България и Парични средства в разплащателни сметки в банки.

4.7. Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала Компанията цели да създава и поддържа възможности тя да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства.

Компанията текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Характерното и за двата представени периода е, че тя финансира дейността си основно от собствените си генерирани печалби и в по-малка степен от поддържането на определено ниво на търговски и други задължения. Съотношението „пасиви:собствен капитал и резерви” е 0.03 (0.02 към 31 декември 2018).

5. Използване на счетоводни преценки и предположения

Оценка на финансовите инструменти

Компанията определя справедлива стойност, използвайки следната йерархия, която отразява значимостта на факторите, използвани за определяне на справедлива стойност:

Приложения към финансовия отчет

5. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котираны цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котираны цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котираны цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите.

Таблиците по-долу показват балансовите стойности на притежаваните от Компанията финансови активи, по справедлива стойност през печалба и загуба (ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата и акции, права, дялове) към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности:

31 декември 2019	Балансова стойност		Справедлива стойност				
	При ложе ние	По справедли ва стойност през печалба или загуба	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност							
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	7	24 905	24 905	24 905	-	-	24 905
Акции, права, дялове	7	1 883	1 883	1 883	-	-	1 883
		26 788	26 788	26 778	-	-	26 788
31 декември 2018							
31 декември 2018	При ложе ние	По справедли ва стойност през печалба или загуба	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност							
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	7	47 729	47 729	47 729	-	-	47 729
Акции, права, дялове	7	1 977	1 977	1 622	355	-	1 977
		49 706	49 706	49 351	355	-	49 706

Ръководството смята, че балансовата стойност на финансовите активи и пасиви, различни от тези оценявани по справедлива стойност (парични средства и парични еквиваленти, вземания и задължения) е разумно приближение на тяхната справедлива стойност.

Приложения към финансовия отчет

5. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

Актьорски изчисления

При определяне на сегашната стойност на задълженията за обезщетения по Кодекса на труда при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актьори, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор. В резултат на направените изчисления е отчетено задължение в размер на 66 хил.лв. (50 хил. лв. към 31 декември 2018 г).

Разходи по договор с клиенти

Считано от м. юли 2011 г. ПОК „ДСК – Родина” АД признава като актив разходите за комисионни възнаграждения на осигурителните посредници. При определяне на срока на амортизиране на комисионните е използван модел с множествен декремент, който отчита за всяка възраст лица влиянието на различни фактори, които определят бъдещото отпадане на осигурените лица от фондовете. Въз основа на очакванията на Компанията за полезния живот на актива, той се амортизира за 60 месечен период. Направен е преглед на срока на амортизиране и към 31.12.2019 г. и не е установена промяна, която да налага промяна в полезния живот.

6. Парични средства и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Парични средства в разплащателни сметки в банки	63 521	28 517
Парични средства в брой	1	-
	<u>63 522</u>	<u>28 517</u>

Наличните към 31.12.2019 г. парични средства по текущи сметки на Компанията са основно в банки с добра репутация и стабилна ликвидност, и кредитен рейтинг по Fitch (агенция) BBB+(рейтинг) и по БАКР (агенция) BBB+ (рейтинг). На този рейтинг отговарят PD в много ниски нива, поради което ръководството на Компанията е определило, че изчислените очаквани кредитни загуби биха били несъществени, и не е признало провизия за обезценка нито към 31.12.2019 г, нито към 31.12.2018 г.

7. Инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
<i>Финансови инструменти по справедлива стойност в печалба и загуба</i>		
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	24 905	47 729
Акции, права, дялове	1 883	1 977
	<u>26 788</u>	<u>49 706</u>

7.1. Валутна структура на инвестициите

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Инвестиции, деноминирани в български лева		
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	1 207
Акции, права, дялове	1 883	1 977
	<u>1 883</u>	<u>3 184</u>
Инвестиции, деноминирани в евро		
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	24 905	46 522
	<u>24 905</u>	<u>46 522</u>
	<u>26 788</u>	<u>49 706</u>

Приложения към финансовия отчет

7.2. Инвестиции на резерви за гарантиране на минимална доходност и пенсионни резерви

Съгласно изискванията на КСО за инвестиране на средствата, които покриват резервите за гарантиране на минимална доходност, Компанията притежава следните инвестиции в ценни книжа, които са част от портфейла финансови активи, по справедлива стойност в печалбата или загубата и имат следната структура по вид валута:

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Финансови активи, в които е инвестиран резерв за гарантиране на минимална доходност на УПФ		
- Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, деноминирани в евро	22 467	16 832
- Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, деноминирани в български лева	-	1 072
	22 467	17 904
Финансови активи, в които е инвестиран резерв за гарантиране на минимална доходност на ППФ		
- Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, деноминирани в евро	1 896	1 492
- Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, деноминирани в български лева	-	98
	1 896	1 590
Финансови активи, в които е инвестиран пенсионен резерв УПФ		
- Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, деноминирани в евро	141	71
- Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, деноминирани в български лева	-	35
	141	106
Финансови активи, в които е инвестиран пенсионен резерв на ДПФ		
- Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, деноминирани в евро	2	2
	2	2
	24 506	19 602

8. Вземания от пенсионни фондове

Вземанията на Компанията от управляваните от нея пенсионни фондове са краткосрочни, уреждат се ежемесечно и представляват начислените такси в полза на Компанията от всеки един фонд съгласно Правилниците за организацията и дейността на УПФ, ППФ, ДПФ и ДПФПС.

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Вземания от Универсален пенсионен фонд		
Такси от осигурителни вноски	1 082	593
Инвестиционна такса	1 466	1 221
	2 548	1 814
Вземания от Професионален пенсионен фонд		
Такси от осигурителни вноски	89	44
Инвестиционна такса	124	109
	213	153
Вземания от Доброволен пенсионен фонд		
Такси от осигурителни вноски	65	70
Встъпителна такса	11	10
Такси за изтегляне на суми	4	3
Инвестиционна такса	12	-
	92	83
Вземания от Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми		
Такси от осигурителни вноски	5	6
Инвестиционна такса	4	-
Встъпителна такса	1	-
	10	6
	2 863	2 056

Приложения към финансовия отчет

9. Машини, съоръжения и оборудване

<i>В хиляди лева</i>	Компютърна техника	Транспортни средства	Други	Общо
Отчетна стойност към 01.01.2018	365	691	48	1 104
Новопридобити	32	140	1	173
Отписани	(94)	(67)	(16)	(177)
Отчетна стойност към 31.12.2018	303	764	33	1 100
Натрупана амортизация към 01.01.2018	282	351	45	678
Разходи за амортизация	30	113	1	144
Амортизация на отписани активи	(94)	(60)	(16)	(170)
Натрупана амортизация към 31.12.2018	218	404	30	652
Балансова стойност към 31.12.2018	85	360	3	448
Отчетна стойност към 01.01.2019	303	764	33	1 100
Новопридобити	89	71	32	192
Отписани	(25)	(108)	(6)	(139)
Отчетна стойност към 31.12.2019	367	727	59	1 153
Натрупана амортизация към 01.01.2019	218	404	30	652
Разходи за амортизация	34	106	3	143
Амортизация на отписани активи	(25)	(98)	(6)	(129)
Натрупана амортизация към 31.12.2019	227	412	27	666
Балансова стойност към 31.12.2019	140	315	32	487

Отчетната стойност на напълно амортизираните активи към 31.12.2019 г., които се ползват в дейността на Компанията е 239 хил. лв. (31 декември 2018 г.: 174 хил. лв.).

10. Активи с право на ползване

Оповестяване, изисквано от МСФО 16

Активи с право на ползване

	Сгради хил. лв.
Цена на придобиване	
Към 1 януари 2019	410
Постъпили	1 039
Отписани	(276)
Към 31 декември 2019	1,173
Натрупана амортизация	
Към 1 януари 2019	-
Начислена за годината	245
Отписана	(27)
Към 31 декември 2019	218
Балансова стойност	
Към 31 декември 2019	955

Компанията ползва под наем няколко актива: сгради (основно офиси). Средният срок на лизинга е 3.5 години.

Задълженията на Компанията са обезпечени от правото на лизингодателите върху наетите активи за тези лизингови договори и гаранционен депозит в размер на 131 хил. лв..

Приложения към финансовия отчет

10. Активи с право на ползване (продължение)

През 2019 г във връзка с промяната в седалището и адреса на управление, Компанията сключва нов договор за наем и прекратява договора за наем на предишните офис помещения, използвани за административно управление. Матуритетната структура на лизинговите задължения е представена в приложение 18 „Лизингови задължения“.

Суми, признати в отчета за всеобхватния доход

	<u>31/12/2019</u>
	хиЛ. лв.
Разходи за амортизация на активи с право на ползване	245
Разходи за лихви по лизингови задължения	1
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори	9
Разходи, свързани с лизингови договори, активите по които са с ниска стойност	8

Към 31 декември 2019 Компанията няма поети ангажименти за краткосрочни лизингови договори.

Част от договорите за наем на имоти, в които Компанията е лизингополучател, съдържа променливи условия на лизинговите плащания, които зависят от Индекса на Потребителските Цени в Паричния съюз в Евророната и се индексират всяка година от наемния срок на 1 януари. Разбивката на лизинговите плащания е следната:

	<u>31/12/2019</u>
	хиЛ. лв.
Фиксирани плащания	61
Променливи плащания	184
Общо плащания	<u>245</u>

Като цяло променливите плащания съставляват до 75 % от всички лизингови плащания на Компанията. Дружеството очаква това съотношение да остане постоянно в следващите години.

Общият изходящ паричен поток за лизингови договори възлиза на 262 хиЛ. лв.

11. Нематериални активи

<i>В хиляди лева</i>	Програмни продукти	Лицензии	Общо
Отчетна стойност към 01.01.2018	634	151	785
Новопридобити	78	-	78
Отчетна стойност към 31.12.2018	712	151	863
Натрупана амортизация на 01.01.2018	483	126	609
Разходи за амортизация	71	-	71
Натрупана амортизация към 31.12.2018	554	126	680
Балансова стойност към 31.12.2018	158	25	183
Отчетна стойност към 01.01.2019	712	151	863
Новопридобити	19	-	19
Отчетна стойност към 31.12.2019	731	151	882
Натрупана амортизация на 01.01.2019	554	126	680
Разходи за амортизация	55	-	55
Натрупана амортизация към 31.12.2019	609	126	735
Балансова стойност към 31.12.2019	122	25	147

Приложения към финансовия отчет

12. Отсрочени данъчни активи и разходи за данъци

В хиляди лева

	2019	Признати в печалби и загуби	2018
Отсрочен данъчен актив върху начислени неизползвани компенсиреми отпуски на персонала и осигуровки върху тях	17	1	16
Отсрочен данъчен актив върху начислени, но неизплатени възнаграждения на персонала и осигуровки върху тях	69	8	61
Отсрочен данъчен актив върху начислени провизии по задължения за обезщетения по Кодекса на труда	3	1	2
Отсрочен данъчен актив върху начислени провизии по съдебни дела	8	-	8
Отсрочен данъчен актив върху начислени други задължения и провизии	2	-	2
	99	10	89

В хиляди лева

	2018	Признати в печалби и загуби	2017
Отсрочен данъчен актив върху начислени неизползвани компенсиреми отпуски на персонала и осигуровки върху тях	16	2	14
Отсрочен данъчен актив върху начислени, но неизплатени възнаграждения на персонала и осигуровки върху тях	61	4	57
Отсрочен данъчен актив върху начислени провизии по задължения за обезщетения по Кодекса на труда	2	-	2
Отсрочен данъчен актив върху начислени провизии по съдебни дела	8	(1)	9
Отсрочен данъчен актив върху начислени други задължения и провизии	2	(4)	6
	89	1	88

Към 31 декември 2019 Компанията признава отсрочен данъчен актив в размер на 99 хил. лв. върху неизползваните компенсиреми отпуски на персонала, върху начислените, но неизплатени възнаграждения и върху други задължения и провизии, тъй като са налице очаквания за съществуване на печалби в бъдещи периоди, които да са достатъчни за реализирането на актива.

Данъчната ставка е в размер на 10 % за 2019 и 2018. Очакваните и действително признатите данъчни разходи в отчета за всеобхватния доход са както следва:

В хиляди лева	2019	2018
Данък върху печалбата за текущата година	1 193	1 365
Ефект от отсрочени данъци	(10)	(1)
Разходи за данъци	1 183	1 364
Печалба преди данъчно облагане	16 681	14 926
	10%	10%
	1 668	1 493
Данъчен ефект от увеличение на резерви за гарантиране на минимална доходност	(487)	(131)
Данъчен ефект от постоянни разлики	2	2
Общо разход за данъци	1 183	1 364

ПОК „ДСК – Родина” АД

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2019

Ефективен процент	7.09	9.14%
-------------------	------	-------

Приложения към финансовия отчет**13. Разходи по договори с клиенти**

В разходи по договори с клиенти е отчетена оставащата за признаване в следващи отчетни периоди част от капитализираните разходи за комисионни възнаграждения, платени за привличане на осигурени лица във връзка с прилаганата от Компанията счетоводна политика за разсрочване на тези разходи за 60-месечен период, виж приложение №5. През 2019 г. отчетените разходи за амортизация са в размер на 2 767 х.лв. (2018: 1 700 х.лв.), виж Приложение №26. Няма отчетени загуби от обезценка във връзка с капитализираните разходи.

14. Други активи

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Гаранционен депозит по лизинг (Приложение 10)	131	-
Разходи за бъдещи периоди (застраховки, абонаменти и други)	43	50
Вземания от клиенти и доставчици	22	8
Други краткосрочни вземания	19	18
	215	76

15. Задължения към персонала и осигурителни организации

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Задължения към персонала	685	600
Задължения по неизползвани отпуски на персонала	152	140
Задължения за социални осигуровки	19	26
Задължения за осигуровки по неизползвани отпуски на персонала	21	17
	877	783

Задълженията към персонала към 31 декември 2019 г. включват задължения за допълнителни възнаграждения, които ще бъдат изплатени след период по-дълъг от една година в размер на 163 хил. лв. (157 хил. лв. към 31 декември 2018).

16. Търговски задължения

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Текущи задължения към доставчици	3	49
	3	49

17. Данъчни задължения

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Данък върху печалбата	150	170
Данъци върху доходите на физическите лица	106	75
Данъци върху разходите	33	31
Данък върху добавена стойност	5	4
	294	280

Възможно е да бъде извършена данъчна ревизия в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество - данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

Приложения към финансовия отчет

18. Лизингови задължения

Задълженията по лизинг към 31 декември са както следва:

	<i>2019 г.</i> <i>BGN'000</i>
1 януари	410
Увеличения	1,039
начислена лихва	1
Намаления	(247)
Плащания	(245)
31 декември	958
Текущи	399
Нетекучи	559

Оповестяване, изисквано от МСФО 16

	31.12.2019 хиЛ. лв.
Матуритетна структура	
Година 1	401
Година 2	401
Година 3	159
Година 4	-
Година 5	-
Над 5 години	-
Недължимата лихва	(3)
	958

Компанията не е изправена пред значителен ликвиден риск по отношение на лизинговите си задължения. Лизинговите задължения са деноминирани в български лева и евро.

Приложения към финансовия отчет

19. Други задължения

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Пенсионен резерв УПФ	141	106
Пенсионен резерв ДПФ	2	2
Задължения за обезщетения по КТ при пенсиониране	66	50
Провизии по съдебни дела	83	77
Задължения към осигурителни посредници	13	21
Други задължения	146	146
	451	402

Към 31 декември 2019 г. УПФ не изплаща пожизнени пенсии, а формираният пенсионен резерв УПФ е от постъпили средства на основание чл.170, ал.3 на КСО. Към 31 декември 2019 г. ДПФ изплаща пожизнени пенсии. Настоящата стойност на бъдещите плащания по тези пенсии, на базата на актюерски изчисления е 27 хил. лв., а средствата по индивидуалните партии на пенсионерите с пожизнени пенсии са 29 хил. лв. Размерът на пенсионния резерв в Компанията е 2 хил. лв. - постъпили средства от предишни години на основание чл. 245, ал. 3 и ал. 5 на КСО.

Задълженията за обезщетения по Кодекса на труда (КТ) при пенсиониране включват задължения за планове с дефинирани доходи при пенсиониране. Компанията има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от КТ в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на две брутни работни заплати. В случай че работникът или служителът има натрупан стаж от 10 и повече години към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на шест брутни работни заплати.

Приблизителният размер на задълженията за планове с дефинирани доходи при пенсиониране към всеки отчетен период и разходите признати в печалби и загуби се базират на актюерски доклади. Информация за използваните параметри и предположения е оповестена по-долу.

Планът за дефинирани доходи (задължение за изплащане на доход при пенсиониране) е нефинансиран.

В следващата таблица са показани движенията в настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи:

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Настояща стойност на задълженията към 1 януари	50	45
Платени суми	-	(12)
Разходи за текущ стаж	9	7
Разходи за лихви	1	1
Актюерски загуби от промени в демографски и финансови предположения	6	9
Настояща стойност на задължението към 31 декември	66	50

Сумите, признати в текущия финансов резултат са 10 х. лв. (2018 г. - 8 х. лв.), а сумите признати в друг всеобхватен доход - 6 х. лв. (2018 г.: - 9 х. лв.).

ПОК „ДСК – Родина” АД

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2019

Приложения към финансовия отчет**19. Други задължения, продължение****Актуерски предположения**

	2019	2018
Дисконтов % към 31 декември	0.6%	1.0%
Нива на бъдещи заплати	3% -2020, 2021 г. и след това	3% -2019, 2020 г. и след това
Текучество на годишна база според възрастовите групи	28% за възраст 18-30 г.; 15% за 31-40 г.; 8% за 41-50 г. и 1% за 51-60 г.	28% за възраст 18-30 г.; 15% за 31-40 г.; 8% за 41-50 г. и 1% за 51-60 г.

20. Капитал и резерви**20.1. Акционерен капитал**

Акционерният капитал на Компанията се състои от обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от Общото събрание на акционерите на Компанията. Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК ЕАД притежава 99.75% от капитала на ПОК „ДСК – Родина” АД.

	2019	2018
Брой акции напълно платени	6 010 000	6 010 000
- в началото на годината	6 010 000	6 010 000
Брой акции напълно платени към 31 декември	6 010 000	6 010 000

Основните акционери на Компанията са представени както следва:

	2019 Брой акции	2019 %	2018 Брой акции	2018 %
Име				
Банка ДСК ЕАД	5 994 829	99.75	5 994 829	99.75
Други	15 171	0.25	15 171	0.25
	6 010 000	100	6 010 000	100

20.2. Резерви

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Резерв от премия на емисии	181	181
Общи резерви	471	471
Резерв от последващи оценки на планове с дефинирани доходи	(38)	(32)
	614	620

21. Резерви за гарантиране на минимална доходност

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Резерв за гарантиране на минимална доходност за УПФ	22 467	17 904
Резерв за гарантиране на минимална доходност за ППФ	1 896	1 590
	24 363	19 494

ПОК „ДСК – Родина” АД

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2019

Приложения към финансовия отчет**21. Резерви за гарантиране на минимална доходност, продължение**

Съгласно чл. 193 от КСО Компанията следва да формира резерви за минимална доходност за всеки от управляваните от нея фондове за допълнително задължително пенсионно осигуряване. Съгласно МСФО резерви се формират чрез заделяне от неразпределените печалби.

Промените в резервите за гарантиране на минимална доходност за годината, приключваща на 31 декември 2019 г и 2018 г. са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	Резерв минимална доходност УПФ	Резерв минимална доходност ППФ	Общо резерви за гарантиране на минимална доходност
Салдо към 01.01.2018 г.	16 657	1 533	18 190
Изменение на резерви за гарантиране на минимална доходност	1 247	57	1 304
Салдо към 31.12.2018 г.	17 904	1 590	19 494
Изменение на резерви за гарантиране на минимална доходност	4 563	306	4 869
Салдо към 31.12.2019 г.	22 467	1 896	24 363

22. Приходи по договори с клиенти

За осъществяване на дейността по допълнително задължително и доброволно пенсионно осигуряване и за управление на пенсионните фондове, Компанията събира такси и удържки, съобразно предвиденото в Кодекса за социално осигуряване и Правилниците за дейността и организацията на Фондовете.

22.1. Приходи, свързани с управление на Универсален пенсионен фонд

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Такса от осигурителни вноски	8 811	8 056
Инвестиционна такса	15 265	13 961
	24 076	22 017

22.2. Приходи, свързани с управление на Професионален пенсионен фонд

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Такса от осигурителни вноски	652	624
Инвестиционна такса	1 321	1 267
	1 973	1 891

22.3. Приходи, свързани с управление на Доброволен пенсионен фонд

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Такса от осигурителни вноски	675	1 056
Встъпителна такса	162	177
Такси прехвърляне от ДПФ „ДСК Родина” в друг ДПФ, получени директно от осигурени лица	-	1
Инвестиционна такса	481	-
Други такси	43	41
	1 361	1 275

Приложения към финансовия отчет

22. Приходи по договори с клиенти, продължение

22.4. Приходи, свързани с управление на Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Такса от осигурителни вноски	66	65
Встъпителна такса	5	6
Инвестиционна такса	143	-
	<u>214</u>	<u>71</u>

23. Приходи от лихви и от оценка на финансови активи

23.1. Нетни приходи от лихви

Приходи от лихви и разходи за лихви не включват тези, произтичащи от промяната в справедливата стойност на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба. Следните суми са включени в отчета за всеобхватния доход:

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Нетни приходи от лихви, свързани с:		
- финансови инструменти, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба	248	505
- финансови инструменти, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба, в които са инвестирани резервите за гарантиране на минимална доходност и пенсионните резерви	533	470
- разходи за лихви по лизингови договори	(1)	-
- отрицателни лихви по разплащателни сметки	(2)	(1)
	<u>778</u>	<u>974</u>

23.2. Нетни печалби/ (загуби) от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата

Сумата от 948 х. лв. нетни печалби включва нетният ефект от преоценката на финансовите инструменти до справедлива стойност (2018 г.: нетни загуби в размер на 934 х. лв.).

23.3. Приходи от дялово участие

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Приходи от дивиденди	2	1
	<u>2</u>	<u>1</u>

24. Други финансови приходи, нетно

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Нетни печалби от операции с финансови активи	17	5
Разходи по валутни операции	(4)	(1)
Други	(3)	(2)
	<u>10</u>	<u>2</u>

ПОК „ДСК – Родина” АД

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2019

Приложения към финансовия отчет**25. Други доходи, нетно**

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Приходи от продажба на ДМА	29	22
Балансова стойност на отписани ДМА	(10)	(8)
Печалба от продажба на ДМА	19	14
Други доходи	-	4
	19	18

26. Разходи за комисионни на осигурителни посредници

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Разходи за комисионни за осигурителни посредници за УПФ	2 244	1 337
Разходи за комисионни за осигурителни посредници за ППФ	128	81
Разходи за комисионни за осигурителни посредници за ДПФ	395	282
	2 767	1 700

27. Разходи за персонала

Разходите за персонала включват:

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Разходи за възнаграждения, вкл. социални придобивки	3 820	3 480
Разходи за социални осигуровки	1 107	944
	4 927	4 424

Разходите за социални осигуровки за 2019 г. включват разходи за осигуровки на осигурителни посредници - физически лица, в размер на 577 хил. лв. (461 хил. лв. за 2018).

28. Други административни разходи и разходи за банка попечител

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Такси, платени на надзорни органи, камари и други такси и застраховки	1 511	1 483
Разходи за банка попечител	1 088	915
Пощенски и телекомуникационни разходи	353	313
Разходи за маркетинг, реклама и рекламни материали	301	293
Разходи, свързани с експлоатация на компютърна и офис техника	268	185
Разходи за външни експерти в това число:	186	157
- Независим финансов одит	96	81
- Други услуги свързани с одит по ISO	3	2
- Други услуги от външни експерти, несвързани с одита	87	74
Разходи за печатни услуги	200	146
Разходи за местни данъци и други данъци	122	73
Разходи за материали, свързани с превозни средства	85	83
Разходи за квалификация на персонала	85	39
Разходи за командировки	84	94
Разходи за комунални услуги, ремонти и материали, свързани с поддръжка на офис	80	18
Разходи за печатни издания, канцеларски и други материали	68	40
Разходи за наеми	17	120
Поддръжка и ремонт на транспортни средства	17	11
Разходи за автомобилно обслужване	14	31
Разходи за материали, свързани с експлоатация на компютърна и офис техника	10	5
Други разходи	54	37
	4 543	4 043

Приложения към финансовия отчет

28. Други административни разходи и разходи за банка попечител, продължение

В начислените разходи за външни експерти са включени разходи за независим финансов одит, разходи за технически сътрудници, разходи за юридически и други консултантски услуги, извършени от външни експерти.

През 2018 г. сумите за независим финансов одит включват и договорени процедури за проверка на годишни справки за надзорни цели в размер на 9 х.лв. с ДДС, през 2019 г. – само сумата по договор за независим съвместен финансов одит, не включва сумата на предстоящи договорени процедури.

Другите услуги, несвързани с одита, не включват услуги, предоставени от регистрирани одитори.

Оповестяване, изисквано от МСС 17

Неотменимите ангажименти на Компанията по договори за оперативен лизинг са следните:

Минимални бъдещи лизингови плащания

31 декември 2018

В хиляди лева

С падеж до 1 година	90
С падеж от 1 до 5 години	320
С падеж над 5 години	-
Общо задължения по оперативен лизинг	<u>410</u>

29. Разходи за провизии

В хиляди лева	2019	2018
Разходи за провизии по съдебни дела	10	-
Начислени суми за задължения към персонала по КТ при пенсиониране	9	7
	<u>19</u>	<u>7</u>

30. Оповестяване на свързани лица

ПОК „ДСК - Родина” АД е контролирана от „Банка ДСК” ЕАД като основен акционер и непряко от ОТП Банк, като едноличен собственик на капитала на „Банка ДСК” ЕАД.

Свързани лица на ПОК „ДСК-Родина” АД са „ДСК Управление на активи” АД, „ДСК Лизинг” група, „ДСК Транс Секюрити” ЕООД, „ДСК Турс” ЕООД като част от финансовата група ОТП/„Банка ДСК” ЕАД, а също и всички други дружества от групата на ОТП Банк и „Банка ДСК“ ЕАД. През 2019 г с придобиването на „Експресбанк“ АД от „Банка ДСК“ ЕАД, свързани лица на ПОК „ДСК-Родина“ АД са и „Експресбанк“ АД (предишно наименование „Сосиете Женерал Експресбанк“ АД) и всички притежавани местни дъщерни дружества. Сделките със свързани лица включват:

30.1. Възнаграждения на ключовия управленски персонал

В хиляди лева	2019	2018
Възнаграждения и социални осигуровки на ключов управленски персонал, в т.ч.:	1 025	932
Краткосрочни доходи	944	857
Дългосрочни доходи	81	75
	<u>1 025</u>	<u>932</u>

В оповестената стойност са включени освен възнагражденията на Управителен и Надзорен съвет и тези на служители на ръководни позиции, които Компанията счита за ключов управленски персонал.

ПОК „ДСК – Родина” АД

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2019

Приложения към финансовия отчет

30. Оповестяване на свързани лица, продължение

30.2. Отношения между ПОК „ДСК – Родина” АД и „Банка ДСК” ЕАД, продължение

- Признати разходи в отчета за всеобхватния доход на ПОК ДСК – Родина” АД

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Разходи за наем	4	99
Разходи за амортизация на активи с право на ползване	33	-
Разходи за други външни услуги	25	21
Разходи за банкови такси	2	1
	64	121

- Позиции от отчета за финансовото състояние на ПОК ДСК – Родина” АД

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Салда по разплащателни сметки	63 519	28 510
	63 519	28 510

Към 31.12.2019г. ПОК „ДСК-Родина“ АД има задължение за лизинг към „Банка ДСК“ ЕАД относно право за ползване на активи:

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Задължения за лизинг	102	-
	102	-

30.3. Отношения между ПОК „ДСК – Родина” АД и „ДСК Турс” ЕООД

- Признати разходи в отчета за всеобхватния доход на ПОК ДСК – Родина” АД

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Разходи за маркетинг и реклама	213	216
Разходи за квалификация на персонала	17	15
Разходи за командировки	2	5
	232	236

Към датата на изготвяне на финансовия отчет Компанията няма задълженията към „ДСК Турс” ЕООД.

30.4. Отношения между ПОК „ДСК – Родина” АД и „ДСК – Управление на активи” АД

- Позиции от отчета за финансовото състояние на ПОК ДСК – Родина” АД

Към 31 декември 2019 и 2018 ПОК „ДСК – Родина” АД притежава дялове от договорните фондове, управлявани от „ДСК Управление на активи” АД, както следва:

	2019	2018
	Брой дялове	Брой дялове
ДСК Баланс	166 871	166 871
ДСК Растеж	1 472 480	1 472 480
ДСК Имоти	69 339	69 339

Приложения към финансовия отчет

30.4. Отношения между ПОК „ДСК – Родина” АД и „ДСК – Управление на активи” АД, продължение

Към 31 декември 2019 и 2018 справедливата стойност на притежаваните от ПОК „ДСК – Родина” АД дялове от договорните фондове, управлявани от „ДСК Управление на активи” АД е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
ДСК Баланс	203	216
ДСК Растеж	1 305	1 343
ДСК Имоти	61	62
	1 569	1 621

31. Други оповестявания

Таблицата по-долу представя информация за видовете неконсолидирани структурирани предприятия, които Компанията не консолидира, но има участие в тях.

<i>В хиляди лева</i>			
Вид предприятие	Цел на предприятието и начини на финансиране	Участие на Компанията в структурираното предприятие	Общо управлявани активи
УПФ „ДСК Родина“, ППФ „ДСК Родина“, ДПФ „ДСК Родина“, ДПФПС „ДСК Родина“	Управление на партидите на осигурените лица Пенсионните фондове се финансират чрез получаване на вноски за осигурените лица от НОИ, работодателски или лични вноски в зависимост от типа фонда	Приходи от такси в размер на 27 624 хил. лева за 2019 г. Приходи от такси в размер на 25 254 хил. лева за 2018 г.	2 577 695 хил. лв. за 2019 г. 2 073 735 хил. лв. за 2018 г.

Максималната изложеност на загуба на Компанията към 31 декември 2019 г. по отношение на неконсолидираните структурирани предприятия, е балансовата стойност на неиздължените вземания по такси в размер на 2 863 хил. лева (2018: 2 056 хил. лева).

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 УПФ „ДСК – Родина” и ППФ „ДСК – Родина” не са получили от Националната агенция по приходите информация за всички дължими съответно за 2019 и 2018 суми по осигурителните партии на осигурените лица. Поради това, ръководството на Компанията е възприело политика на отчитане на средствата по индивидуалните партии на база на действително получените плащания. Доколкото не могат да бъдат надеждно определени, свързаните с тези суми такси и комисионни, дължими на Компанията, също не са признати във финансовия отчет към 31 декември 2019. Неполучените към 31 декември 2018 суми, но получени през 2019 и съответните такси и комисионни по тях са признати през 2019.

В съответствие с изискванията на КСО, Компанията гарантира с активите си изпълнението на задълженията на УПФ и ППФ към осигурените в тях лица.

32. Събития, настъпили след датата, към която е съставен финансовия отчет

През последните седмици на февруари сме свидетели на силно колебание на пазарите. Разпространението на COVID 19 в глобален мащаб засяга ежедневието на населението, което отлага планирани пътувания, под карантина се поставят индустриални обекти като се рупат веригите на доставки на глобално ниво. Ако тази ситуация се запази по-дълго време не се изключват финансови затруднения за редица сектори и предприятия. В крайна сметка икономическият спад и вероятността от рецесия се повишават. Тези очаквания намират отражение в поведението на финансовите пазари. От друга страна това е характеристика на пазарите. Те реагират силно, както в периоди на висока несигурност, така и в периоди на силен оптимизъм. Цикличността на пазарите съществува неизменно, независимо от наличието или не на злободневни теми, каквато в момента е COVID 19. Икономическият растеж е важният фактор за представянето на пазарите и съответно на фондовете, ако той се запази и през 2020 няма да има значителен ефект върху нетните активи на разположение на осигурените лица и стойността на един дял, въпреки текущата по-висока ценова колебливост предизвикана от COVID 19. Ръководството на Компанията следи ежедневно представянето на пазарите и предприема необходимите мерки за диверсификация на инвестиционния портфейл и управление на пазарния риск.